

REGIO | HART VAN BRABANT

Jaarrapport 2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
Leeswijzer.....	3
2. Mens & Samenleving.....	5
2.1 Programmalijn Sociaal.....	6
2.1.1 Jeugdhulp.....	6
2.1.2 Wmo.....	7
2.1.3 Arbeidsparticipatie.....	9
2.2 Programmalijn Veiligheid.....	14
2.3 Besteding van middelen.....	15
2.4 Jeugdhulp.....	16
2.5 Besteding van middelen Jeugdhulp.....	18
3. Leefomgeving & Milieu.....	21
3.1 Dwarsdoorsnijdende opgaven.....	22
3.2 Programmalijn Aantrekkelijk.....	24
3.3 Programmalijn Bereikbaar.....	25
3.4 Programmalijn Duurzaam.....	26
3.5 Besteding van middelen.....	28
4. Economie.....	31
4.1 Besteding van middelen.....	33
5. Bedrijfsvoering.....	35
5.1 Besteding van middelen.....	36
6. Paragrafen.....	38
6.1 Verplichte paragrafen.....	38
6.1.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	38
6.1.2 Financiering.....	39
6.1.3 Bedrijfsvoering.....	41
6.1.4 Rechtmatigheid.....	42
6.2 Algemene dekkingsmiddelen, post onvoorzien en structureel/incidenteel.....	44
6.2.1 Algemene dekkingsmiddelen.....	44
6.2.2 Overige algemene dekkingsmiddelen.....	44
6.2.3 Structureel / incidenteel.....	44

Jaarrekening.....	46
7. Financiële rapportage.....	47
7.1 Balans en overzicht van baten en lasten.....	47
7.1.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 2019	50
7.1.2 Toelichting op de balans	51
7.1.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten.....	58
7.1.4 Gebeurtenissen na balansdatum.....	66
7.2 Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen.....	67
7.3 Overige gegevens	70
7.3.1 Algemene reserve	70
7.3.2 Voorstel resultaatbestemming.....	70
7.3.3 Taakvelden Regio Hart van Brabant.....	72
8. Vaststellingsbesluit	73

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarrapport Regio Hart van Brabant 2019. Het doet verslag over ondernomen activiteiten en bijbehorende financiën op basis van de begroting Regio Hart van Brabant 2019 (inclusief begrotingswijzigingen gedurende het jaar). Onze strategische meerjarenagenda 2016 – 2020 (SMA) vormt vanzelfsprekend de basis van de begroting 2019. De missie uit deze SMA luidt:

“Onze regio heeft in 2020 groei gerealiseerd in economie, leefomgeving en maatschappij, in balans met elkaar. Daardoor ontstaat een weerbare samenleving met een excellent vestigings- en verblijfsklimaat voor bedrijven, bezoekers, burgers en studenten. Met digitalisering als hefboom, social innovation als onderscheidende werkwijze, en de proeftuin als voorkeursvorm voor projecten, realiseren we deze groei sneller en meer dan elders.”

Gedurende 2019 is echter ook onze nieuwe strategische meerjarenagenda 2019 – 2023 vastgesteld. In ons regionale handelen en de stappen die we gezamenlijk zetten, is het werken aan de missie uit de SMA 2019 – 2023 vaak ook al in 2019 tastbaar geweest. Deze missie luidt als volgt:

“Onze missie is dat we economische, ecologische en sociale groei combineren. We willen dé regio van Nederland zijn waar duurzame groei door innovatie de standaard is. Dat betekent dat we integrale keuzes maken in beleid en uitvoering en dat doen in samenwerking tussen ondernemers, onderwijs, overheid en maatschappelijke partners. Zodoende groeien we de komende jaren op al deze drie dimensies merkbaar en meetbaar.”

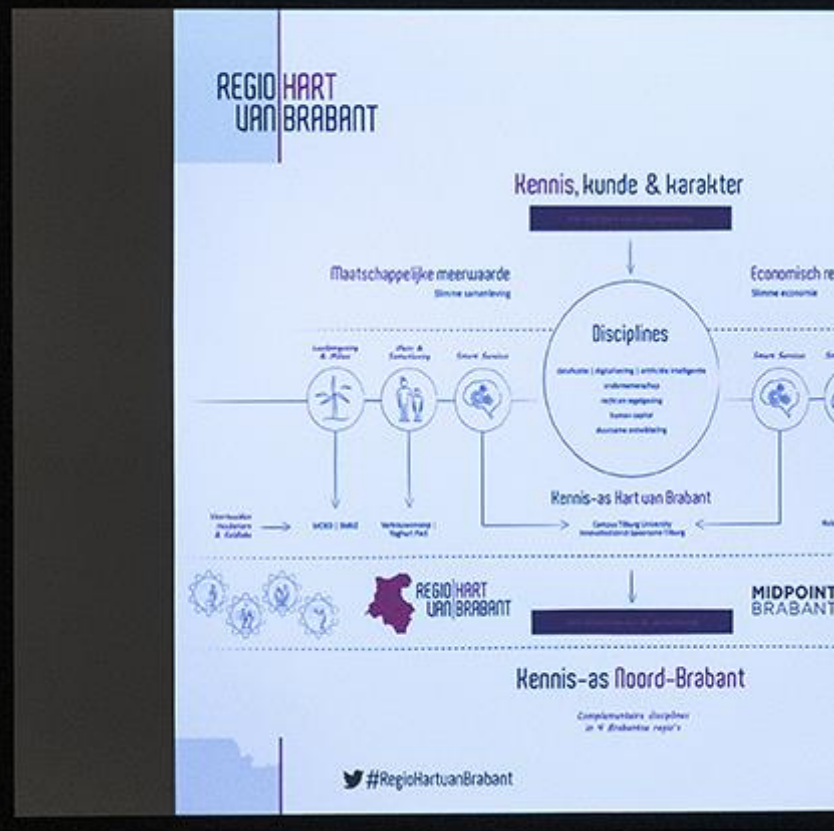
De uitbraak van COVID-19 (corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijke maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden. Daar waar nodig zullen we zorgdragen voor de noodzakelijke (digitale) besluitvorming en we hebben daarvoor al de nodige interne maatregelen getroffen.

Leeswijzer

U leest in de volgende hoofdstukken over geboekte resultaten. De indeling sluit aan op die van de begroting 2019. De beleidsmatige verantwoording betreft de ondernomen activiteiten vanuit Regio Hart van Brabant. De financiële rapportage over de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant vindt u in het laatste hoofdstuk van dit rapport. Aanvullend leest u, omdat deze mede gevoed worden door middelen uit Regio Hart van Brabant, ook over activiteiten die bij Midpoint Brabant plaatsvonden. Midpoint Brabant levert als zelfstandige stichting een eigen jaarrekening met verantwoording op.

Coverfoto: tijdens de tweede Verenigde Vergadering van Regio Hart van Brabant kwamen raadsleden van alle deelnemende gemeenten samen om te stemmen over moties over de strategische meerjarenagenda 2019 – 2023.

Verenigde Vergadering, 25 mei 2019, de LocHal, Tilburg | Fotograaf: Pulles & Pulles

Voormalig rector magnificus Emile Aarts legt uit hoe kennis, kunde en karakter bij Tilburg University vormgegeven aan het onderwijsprofiel. Deze drieslag is in onze strategische meerjarenagenda de basis voor de kennis-as Hart van Brabant.

Hart van Brabantdag, 14 maart 2019, de Voorste Venne, Drunen | Fotograaf: Pulles & Pulles

2. Mens & Samenleving

De ambitie van de regio binnen het deelprogramma Mens & Samenleving is voor 2019 in de begroting als volgt omschreven:

“De regio Hart van Brabant is in 2020 een weerbare samenleving: zorgzaam, inclusief en veilig. Iedereen kan zolang mogelijk zelfstandig wonen, naar vermogen deelnemen aan de maatschappij en het arbeidsproces, en jongeren kunnen veilig opgroeien en ontwikkelen. Dat betekent onder meer dat we optimale zorg, ondersteuning en jeugdhulp bieden en dat we een jeugdwerkloosheidsvrije zone nastreven. Om dat te bereiken laten we het eerder gehanteerde adagium ‘lokaal tenzij’ los en spreken we voortaan over ‘regionaal omdat’. Aan vluchtelingen en statushouders bieden we een effectieve en maatschappelijk verantwoorde opvang en begeleiding. De regio is de Nederlandse gidsregio als het gaat om neurologische aandoeningen. We hebben een koplopersrol op zorg, behandeling en begeleiding. Geëmancipeerde burgers zijn in mindere mate afhankelijk van de overheid, geven samen met stakeholders invulling aan de veranderopgave die in het sociale domein voorligt en hebben regie over de eigen gezondheid en de behandeling van ziekte. De regio is in 2020 aantoonbaar veiliger door een daling in het aantal woninginbraken, overvallen en berovingen op straat (WOS-feiten).”

Wethouder Esmah Lahlah geeft toelichting aan raadsleden over ontwikkelingen in het sociaal domein.

Radenavond, 3 april 2019, Het Klavier, Kaatsheuvel | Fotograaf: Pulles & Pulles

2.1 Programmaliijn Sociaal

In de regio is in 2019 hard gewerkt aan de verbetering van de afstemming tussen de domeinen Jeugd, Wmo, Arbeidsparticipatie en Veiligheid, zoals afgesproken in de Strategische Meerjarenagenda. In de regio is de nadruk erop komen te liggen om projecten in het sociale domein geïntegreerd uit te voeren, zodat Maatschappelijke Ondersteuning, Jeugd, Participatie en Veiligheid met elkaar verbonden worden. Zo werken we ook toe naar een situatie waarin er voor één huishouden één plan is en, waar nodig, ook één (ontschot) budget. In oktober 2018 hebben de portefeuillehouders sociaal domein besloten om met bureaucratievrije middelen maatwerk te gaan leveren voor inwoners met meerdere (sociale) problemen. Dat project wordt Maatpact genoemd.

Wat wilden we bereiken in 2019?	Wat hebben we hiervoor gedaan (een greep uit de activiteiten)?
Een integrale aanpak in het sociaal domein: starten met Maatpact (fase 1) Met bureaucratievrije middelen vanuit het Sociaal Hospitaal maatwerk leveren.	Met financiële middelen (voorgeschoten vanuit Tilburg) is zo spoedig mogelijk gestart met het leveren van maatwerk volgens de Doorbraakmethode (van het Instituut voor Publieke Waarden) voor huishoudens waar multiproblematiek speelt. Circa 50 huishoudens zijn in deze beginfase geholpen met deze aanpak. Er is hiermee circa 1 miljoen euro aan kosten (op jaarbasis) bespaard, en nog belangrijker: onze inwoners zijn beter geholpen.

2.1.1 Jeugdhulp

De regio is bestuurlijk verantwoordelijk voor de beschikbaarheid van goede jeugdhulp en de inrichting en het functioneren van het jeugdstelsel. Het maatschappelijk doel hierbij is dat kinderen gezond, veilig en prettig opgroeien. Hierbij denken we vanuit de leefwereld van kinderen, jongeren en hun ouders. In 2018 werd de Koers 'Samen met de Jeugd' van kracht. Hierin staat de leefwereld van het kind en het gezin centraal. Om dit te realiseren is in 2018 ermee gestart om een gezamenlijk uitvoeringsprogramma te maken samen met de jeugd, ouders, gemeenten en partners uit het maatschappelijk middenveld met concrete doelstellingen en acties. In 2019 is aan het maken van dit uitvoeringsprogramma doorgewerkt. Daarnaast is, onder andere om invulling te geven aan een motie van de Verenigde Vergadering hierover, een begin gemaakt om op basis van cijfers meer sturingsinformatie te kunnen bieden.

In hoofdstuk 2.4 is beschreven welke acties in 2019 zijn ondernomen voor jeugdhulp en zijn de cijfers jeugdhulp opgenomen.

2.1.2 Wmo

De regio wil bestaande knelpunten in de dienstverlening en zorg van de Wmo afstemmen met het jeugddomein en in nauwe samenwerking met zorgaanbieders en het maatschappelijk middenveld oplossen. We doen dit onder andere door resultaatgerichte contractering.

In de tweede helft van 2019 is een meerjarenprogramma gepresenteerd voor Beschermd Wonen, maatschappelijke opvang, preventieve GGZ en verslavingszorg. Dit programma wordt in 2020 voortgezet en hiervoor zijn financiële middelen opgenomen. We organiseren zorg, welzijn en ondersteuning dichtbij waar het kan en met specialistische ondersteuning in regionaal verband waar nodig. De verschuiving van beschermd naar begeleid wonen is een voorbeeld van effectieve zorg waarin veel maatwerk wordt toegepast.

In de regio is ingezet om samen te leren van elkaars lokale aanpak. Naast extra aandacht voor mantelzorg, is er ook extra aandacht gegaan naar dementie. In onze regio streven we ernaar om een dementievriendelijke regio te blijven, waarbij we hebben geïnvesteerd om de kennis van dementie binnen de onze gemeentes en de gemeenschap te vergroten.

Vanuit het portefeuillehouderoverleg Maatschappelijke Ontwikkeling (MO) hebben we gewerkt aan een regio waar we samenleven in sterke wijken, waar ook ruimte is voor kwetsbare inwoners. Waar ondersteuning goed is geregeld voor hen die dat nodig hebben. Dit doen we onder andere door het verminderen van regeldruk door in een aantal gemeenten gezamenlijk op te trekken bij de inkoop WMO-begeleiding. Daarnaast hebben we geïnvesteerd in partnerschap met verschillende (zorg)partijen.

Wat wilden we bereiken in 2019?	Wat hebben we hiervoor gedaan (een greep uit de activiteiten)?
Inkoop Wmo We gaan inkoop van Wmo-begeleiding, de inkoop van jeugdhulp en de inkoop voor arbeidsparticipatie (voor bijvoorbeeld arbeidsmatige dagbesteding) verder met elkaar afstemmen en verbeteren. We evalueren en leren van elkaar op het moment dat we verschillende keuzes maken.	Zeven gemeenten in de regio Hart van Brabant hebben gezamenlijk het inkooptraject van Wmo-begeleiding doorlopen. In 2019 is door deze zeven gemeenten gestart met de nieuwe resultaatgerichte inkoop. Daarbij is het begin gemaakt met de start van gezamenlijk contractmanagement om beter te kunnen sturen op de resultaten van de aanbieder.
Preventie We organiseren zorg, welzijn en ondersteuning dicht bij de inwoner, liefst in de wijk. Om van elkaar te leren voeren we een benchmarkonderzoek uit.	Er is een besluit genomen over het laten uitvoeren van een regionaal onderzoek in Hart van Brabant naar de kostprijzen van de gesubsidieerde organisaties die werken in het voorliggend veld. Bureau Berenschot is gevraagd het onderzoek uit te voeren voor negen organisaties die subsidie ontvangen vanuit meerdere gemeenten. Drie organisaties hebben meegedaan met het onderzoek. Vijf organisaties hebben aangegeven niet te willen deelnemen, ondanks de aangeboden hulp door Berenschot. Hierdoor loopt het onderzoek vertraging op.
Dementievriendelijke regio Een sluitende aanpak realiseren door samenwerking tussen alle partijen (o.a. Wmo/Zvw/Wlz), gericht op het langer zelfstandig thuis wonen en deelnemen aan de samenleving door dementerenden.	Samen met maatschappelijke partners is er gewerkt aan concrete resultaten. Er is een regionaal overleg dementie Midden-Brabant, waarin de negen gemeenten, CZ, VGZ en het zorgnetwerk Midden-Brabant samen optrekken. Het thema dementie is inmiddels 'going concern', er is afstemming gezocht met het Zorgnetwerk 'Zorgen doen we samen' om de samenwerking vast te houden.

Verbinding medisch domein

We organiseren zorg, welzijn en ondersteuning dicht bij de inwoner, liefst in de wijk. Door de inzet van de scrummethode van 'Zorgen doen we samen'.

In 2019 heeft er een evaluatie plaatsgevonden van het Programma 'Zorgen doen we samen', op basis van presentaties vanuit de vier scrumteams. Er is besloten dat het Programma doorgaat en de stuurgroep heeft per scrumteam en thema gekeken hoe dat er in grote lijnen uit moet gaan zien.

In Hilvarenbeek is op 1 mei jl. een pilot gestart met een expert-team Wlz. Dit team wordt ingezet om informatie te geven aan cliënten, waardoor de overgang van Wmo naar Wlz beter kan verlopen

Voor de verbetering van de afstemming sociaal domein – huisarts/POH – wijkverpleegkundige zijn enkele adviezen gegeven.

De andere twee scrumteams zijn nog niet tot concrete adviezen of verandering in werkwijze gekomen.

Beschermd Wonen

'Regionalisering' van Beschermd Wonen, Opvang, Preventieve GGZ en Verslavingszorg regionaal inbedden met solidariteitsafspraken.

In 2019 is gestart met het plan van aanpak vervolgtraject BW, MO en GGZ. Daarin trekken we samen op hoe we Beschermd Wonen in onze regio vormgeven gebaseerd op de commissie Dannenberg. In 2019 is gestart met een aantal pilots om innovatie vorm te geven. Door de landelijke ontwikkelingen is er nog geen meerjarenplan opgeleverd, maar wordt er samen afgestemd wat er nodig en wenselijk is. Hierbij is oog voor solidariteit.

Personen met verward gedrag

Realiseren van een sluitende aanpak om personen met verward gedrag op straat in een crisissituatie acuut toe te leiden naar passende zorg en ondersteuning of tijdelijke crisisopvang.

Gezamenlijk met Tilburg in haar rol als centrumgemeente en gastheergemeente is er een Programma van Eisen en het communicatieplan voor het crisisinterventieteam vastgesteld. Dit crisisinterventieteam is 24/7 bereikbaar in een acute crisissituatie.

Er is een start gemaakt met het maken van een dashboard om de cijfers van Beschermd Wonen en de verhouding met Begeleid Wonen verder inzichtelijk te maken.

De regio geeft invulling aan de verschuiving van Centrumtaken voor Beschermd Wonen, verslavingszorg, Preventieve GGZ en Verslavingszorg naar een gemeentelijke verantwoordelijkheid. We onderzoeken daar onder andere de mogelijkheden voor financiële samenhang tussen Beschermd en Begeleid wonen.

2.1.3 Arbeidsparticipatie

Het portefeuillehouderoverleg Arbeidsparticipatie stuurt op een goed functionerende arbeidsmarkt voor werkgevers, werkzoekenden, werkenden en uitkeringsgerechtigden. Het doel is om regionaal een flexibel en modern arbeidsmarktecosysteem te ontwikkelen. Dit doen we in multihelix-verband en door nieuwe praktijktoepassingen die succesvol zijn, regionaal te wegen en vervolgens structureel te verankeren. We zetten extra in om op termijn alle jongeren in de regio perspectief te bieden op een passende opleiding, werk en/of zorg en om personen met een afstand tot de arbeidsmarkt te ondersteunen naar de arbeidsmarkt. We spelen in op de ruimere mogelijkheden op de arbeidsmarkt o.a. via de middelen van Perspectief op Werk. De regionale samenwerking wordt versterkt en de stappen naar werk verbeterd.

Wat wilden we bereiken in 2019?	Wat hebben we hiervoor gedaan (een greep uit de activiteiten)?
<p>Leerwerkloket inzetten voor onze inwoners en bedrijven</p>	<p>Het LeerwerkLoket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • is een onafhankelijk adviespunt met kennis van loopbaan oriëntatie, een leven lang ontwikkelen, en onderwijs gekoppeld aan kennis over de regionale arbeidsmarkt; • bespreekt het strategisch personeelsbeleid binnen organisaties, voorziet in een netwerkfunctie voor het opzetten van leercirkels van ondernemers en HR adviseurs in de regio en geeft ook individueel HR advies aan het MKB. • heeft een regionale netwerkfunctie om kennis over onderwijs en arbeidsmarkt uit te dragen; • kan met loopbaanadvies mensen op het spoor zetten om middelen ontwikkeling/ scholing een baan te vinden en te behouden; <p>Structurele inbedding in de regio Midden-Brabant Het Leerwerkloket is organisatorisch gepositioneerd onder de regionale samenwerking : WerkgeversServicepunt Werkhart. Leerwerkloket blijft een eigen label waarin kennis van arbeidsmarkt/ post initieel onderwijs en loopbaanadvies samen blijft komen om een leven lang ontwikkelen hoog op de agenda te kunnen houden en infrastructuur te blijven behouden. Het jaarverslag geeft een wat gedetailleerder cijfer, maar in 2019 heeft het Leerwerkloket 468 mensen gesproken (waarvan 125 werkend) en 53 bedrijven individueel verder geholpen.</p>
<p>Jeugdwerkloosheidsvrije regio realiseren</p>	<p>De Jeugdwerkloosheidsvrije Regio heeft tot doel om te komen tot een sluitende regionale aanpak waarin alle jongeren zodra in beeld, binnen 4 maanden geplaatst zijn op een aanbod bestaande uit werk, onderwijs en/of zorg. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar het bereiken van de jongeren die nog niet in beeld zijn. De opdracht om deze jongeren te vinden, binden en begeleiden is belegd bij Midpoint Brabant. Daartoe is een sterk regionaal label 'Jongerenpunt Midden-Brabant' opgezet.</p> <p>In de periode 2017 tot en met 2019 zijn in totaal circa 1.800 jongeren 'buiten beeld' bereikt. In 380 gevallen konden jongeren direct met een kort advies of doorverwijzing door het Jongerenpunt weer op weg worden geholpen. In circa 1.075 gevallen was meer ondersteuning nodig en is een plan van aanpak gestart. Hiervan zijn per 1-10-2019 ongeveer 550 jongeren inmiddels geplaatst op werk/onderwijs/zorg. Het Jongerenpunt heeft daarnaast een belangrijke 'makel- en schakelfunctie' gekregen tussen jongeren buiten beeld en de reguliere instanties: Zo'n 150 jongeren zijn actief begeleid naar ondersteuning door derden.</p> <p>De inzet op de Jeugdwerkloosheidsvrije Regio heeft daarnaast geleid tot het versterken van de samenwerking tussen netwerkpartners, ontwikkeling en</p>

	<p>regionale ontsluiting van een divers aanbod aan op jongeren toegesneden ondersteuningstrajecten. Daarnaast hebben we in de periode 2017-2019 € 911.000,- aan externe middelen t.b.v. de regionale aanpak Jeugdwerkloosheid binnen kunnen halen, waarvan € 511.000 in 2019.</p> <p>Gelet op de goede resultaten van de aanpak heeft de regio besloten de aanpak te willen verduurzamen. In 2019 is in samenwerking met gemeenten en externe partners een voorstel daartoe ontwikkeld. 2020 geldt als een overgangsjaar, waarbij de aanpak met behoud van kwaliteit en slagkracht uiterlijk per 1-1-2021 wordt ingebed bij gemeenten. De verwachting is dat een compact regionaal programmabureau vanuit een meer onafhankelijke positie zal blijven sturen op regionale kwaliteit en samenhang van dienstverlening, kennisdeling, communicatie en productontwikkeling/innovatie.</p>
<p>MKB United We onderzoeken mogelijkheden om samenwerking in het MKB te stimuleren en beter te faciliteren, Via een projectmatige aanpak onderzoeken we de precieze behoeften van de MKB-ondernemers (zowel starters als gevestigde ondernemers)</p>	<p>De onderzoeksfase is in 2019 afgerond met het opleveren van een eerste publicatie door Midpoint Brabant en Icoon. In deze publicatie MKB United lezen we niet alleen meer over het belang van het MKB voor Midden Brabant, maar kunnen we ook lezen dat het MKB aangeeft meerwaarde te zien in het concept MKB United. Belangrijk voor het MKB is wel dat het concept niet aanstuurt op een nieuw netwerk, maar juist bestaande netwerken en initiatieven vanuit een platformgedachte verbindt.</p> <p>Momenteel bereiden we twee concrete businesscases met het regionale MBK voor. De business cases zullen moeten aantonen in hoeverre het concept levensvatbaar is en als functioneel wordt ervaren door het MKB. Het voorbereiden en inrichten van de business cases is tijdrovend en niet vanzelfsprekend voor het MKB. Aspecten als (angst voor) concurrentie, beperkt beschikbare tijd en beperkt inzicht in en kennis van bijdragen van business partners spelen hier een rol. We lopen dan ook in tijd wat verder uit dan aanvankelijk is gepland.</p>
<p>Reshoring tool in gebruik nemen. Regio Midden Brabant profileren op dit thema.</p>	<p>De koers van de The Reshoring Connection is op grond van de ervaringen in 2019 bijgesteld, maar het basisconcept met uitgangspunten blijft staan.</p> <p>The Reshoring Connection staat daarbij voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> – hét kennis- en ondersteuningsplatform voor reshoring in Nederland – het ondersteunen van bedrijven bij het invullen van de Reshoring Tool – het inspireren en stimuleren van bedrijven in het denken over reshoring – het informeren, faciliteren en verbinden van bedrijven met betrekking tot reshoring <p>Waar in 2019, naast dienstverlening aan regionale bedrijven, is ingezet op de landelijke uitrol van het netwerk door het bieden van ondersteuning aan gemeenten in het genereren van leads (waarbij de link vooral werd gelegd naar het creëren van werkgelegenheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt), zal de focus en de kracht veel meer gaan liggen op het direct benaderen van regionale MKB'ers en hun branches.</p> <p>Het bieden van ondersteuning in het transparant krijgen van de business case van kosten en kansen en in het terughalen van bedrijfsactiviteiten terug naar Nederland. Hierbij wordt het bredere verhaal van total cost of ownership, time to market, energiekosten, transportkosten, innovatie en robotisering en uiteindelijk ook andere werkgelegenheid benut. Daarbij zullen de opbrengsten</p>

	<p>uit de verkoop van de Reshoring Tool in de basis kostendekkend moeten zijn voor de op te zetten ondersteuningsstructuur. Het business model zal daarmee op de langere termijn iets van de bedrijven moeten worden. Daarnaast zullen enkele producten/diensten worden aangeboden die aanvullende opbrengsten genereren.</p> <p>De ambitie vanaf 2020 is om met The Reshoring Connection het aantal MKB'ers dat latent overweegt tot reshoring over te gaan te bereiken en te doen groeien. Dit betekent een uitbreiding van het aantal ondernemingen naar in totaal 25 per jaar die de Reshoring Tool afnemen.</p>
Stimuleringsfonds	<p>Het Stimuleringsfonds ondersteunt werkgevers die extra werkgelegenheid willen creëren voor mensen met (enige) afstand tot de arbeidsmarkt. In 2019 zijn 2 nieuwe aanvragen goedgekeurd door de Innovatiegroep en veel leads binnengekomen. Deze leads worden momenteel onderzocht/voorbereid. De verwachting is dat dit leidt tot twee nieuwe aanvragen in 1e kwartaal 2020. Om het stimuleringsfonds extra onder de aandacht te brengen is een promofilm in september 2019 gelanceerd. Hierin zijn 3 ondernemers aan het woord.</p>
45+ programma	<p>Het Portefeuillehoudersoverleg Arbeidsmarkt van Hart van Brabant heeft in 2019 opdracht gegeven om een Arbeidsmarktprogramma voor 45+ers te ontwikkelen. De reden hiervoor is dat deze doelgroep moeilijker aan het werk komt en verhoudingsgewijs een groot deel van het uitkeringsbestand vormt. Er is generieke ondersteuning voor uitkeringsgerechtigden in de regio die door UWV, gemeenten en werkbedrijven wordt geboden. Van deze ondersteuning kunnen ook 45+ ers gebruik maken. Het Arbeidsmarktprogramma 45+ richt zich op aanvullende ondersteuning die specifiek gericht is op 45+ ers. Het programma bevat een samenhangend geheel van activiteiten die voortborduren op of versterkend zijn voor de huidige dienstverlening. De ambitie en de doelen zijn er op gericht om jaarlijks een oplopend aantal 45+ ers duurzaam te laten uitstromen naar de arbeidsmarkt. De ambitie is dat dit 25% meer is dan de huidige uitstroom van 45+ ers.</p> <p>Het arbeidsmarktprogramma 45+ staat in verbinding met Perspectief op Werk. Perspectief op Werk bevat interventies die ook voor de doelgroep 45+ers open staan. Binnen Perspectief op Werk is inhoudelijke en financiële ruimte gecreëerd voor specifieke interventies voor 45+ers. In 2019 is het concept programma voorgelegd aan de regiogemeenten. In Q1 2020 verwachten we het programma definitief vast te stellen.</p>
Werkgevers-servicepunt WerkHart	<p>Het WerkgeversServicepunt (WSP) Werkhart is hét aanspreekpunt voor werkgevers in de (arbeidsmarkt)regio Midden-Brabant waar het gaat om personeelsvraagstukken. WSP Werkhart is een netwerkorganisatie bestaande uit de gemeenten Hart van Brabant, UWV, Baanbrekers, Leren en Werken en Diamant-groep. Werkgevers hebben daarmee één aanspreekpunt, toegang tot het regionale bemiddelbare werkzoekendenbestand en de expertise van alle partners. Werkgevers worden door accountmanagers mede onder de vlag van WSP Werkhart breed geïnformeerd over mogelijkheden tot sociaal ondernemen en er wordt gezocht naar de beste match tussen werkgever, vacature en werkzoekenden, onafhankelijk van doelgroep. Er is sinds 2018 een regionaal managementteam, één uitvoerend team van accountmanagers, werkmakelaars en matchers en er zijn afspraken over het gebruik van de UWV-systemen voor registratie van werkgevers en werkzoekenden-informatie tbv contact met één is</p>

	<p>contact met allen, werving en selectie en managementinformatie. Er wordt rekening en verantwoording afgelegd over voortgang aan de bestuurlijke opdrachtgever en de ambtelijk opdrachtnemers die via het poho AP zijn aangewezen. In 2019 heeft Midden Brabant als eerste regio in Nederland zonder gemeenschappelijke regeling solidariteitsafspraken gerealiseerd voor gezamenlijke sturing en financiering van de regionale werkgeversdienstverlening. Daarmee ontstaat voor werkgevers en werkzoekenden duidelijkere en snellere dienstverlening. In 2019 heeft het WerkHart wederom meer dan 1000 mensen geplaatst op reguliere vacatures bij bedrijven in Midden Brabant.</p>
<p>Regionaal Werkbedrijf</p>	<p>Op grond van landelijke afspraken is er een Stuurgroep Regionaal Werkbedrijf (RWB), bestaande uit gemeenten, UWV, SW-organisaties, Midpoint en werkgevers- en werknemersorganisaties, die haar focus heeft op de doelgroep Baanafspraken (aansluiting van arbeidsbeperkten op de arbeidsmarkt. Via de stuurgroep RWB wordt verantwoording afgelegd over de behaalde resultaten van de regionale werkgeversdienstverlening t.a.v. deze doelgroep en de realisatie van de begroting die daarvoor jaarlijks wordt vastgesteld.</p> <p>Tot en met Q2 2019 zijn 953 nieuwe baanafspraken gerealiseerd tov het formele nulmeting. Het formele target ligt tot en met Q4 2019 op de realisatie van 1210 baanafspraken.</p> <p>Als we uitgaan van de gecorrigeerde nulmeting, rekening houdend met de afbouw WIW/ID zoals in de Stuurgroep RWB is vastgesteld dan hebben we 1310 nieuwe baanafspraken gerealiseerd en liggen we tot en met Q2 reeds 100 baanafspraken voor op het jaartarget 2019.</p> <p>Pas in Q2 2020 worden de realisaties over heel 2019 bekend.</p>
<p>Human Capital Agenda's</p>	<p>In 2019 is de eerste stap gezet om te komen tot herijking van de Human Capital Agenda Logistiek. Er is een start gemaakt met een Deltaplan Logistiek waarin de Human Capital Agenda is opgenomen en geactualiseerd zal worden.</p> <p>In overleg met BUAS (Breda University of Applied Sciences) en Avans is een eerste opzet gemaakt van een model HCA, gebaseerd op data en acties op basis van strategische keuzes. Dit moet leiden tot een HCA voor de Leisure als pilot en vervolgens wordt het model ook toegepast voor de andere sectoren.</p> <p>Het deltaplan Techniek staat in de steigers en de financiering hiervoor is rond. In 2020 zal op basis van de resultaten van het Deltaplan Techniek een HCA Techniek geschreven worden. Tevens is in 2019 de basis voor een werktafel HC Techniek gelegd die zal bestaan uit vertegenwoordigers van 8 technische branches, po-, vo-, mbo- en hbo- vertegenwoordigers en UWV en gemeenten.</p> <p>In 2019 is ook een overleg met Transvorm gestart voor de zorgsector. Gezien de tekorten en behoeften van deze sector is afgesproken om in 2020 een verkenning te doen om te komen tot een HCA Zorg Midden Brabant.</p>
<p>Ondernemersakkoord</p>	<p>Het OndernemersAkkoord wil dat Midden-Brabant nu en in de toekomst een aantrekkelijke economische regio blijft, waar plaats is voor iedereen en waar alle talenten worden benut. Daarom maken ondernemers, overheden en onderwijsinstellingen samen afspraken over een aanpak die leidt tot meer banen voor mensen die op dit moment moeilijk aan werk komen. Deze</p>

afspraken liggen vast in het OndernemersAkkoord. Het Ondernemersakkoord heeft als doel om het aantal betrokken ondernemers te laten groeien tot 250. Het ondernemersakkoord is betrokken bij Perspectief op Werk en VNO-NCW neemt hierin het voortouw.

De partners van het OndernemersAkkoord zijn (stand per 1 december 2019):

	Aantal	%
Ondernemers	80	76
Overheid	20	19
Onderwijs	5	5
Totaal	105	100

Na de zomer in 2019 zijn er drie nieuwe bestuursleden gestart en hiermee een meer frisse en vernieuwende blik gekomen samen met de nieuwe voorzitter. Dit heeft in het najaar geresulteerd in het bouwen van een nieuwe website, een communicatieplan en de uitrol hiervan loopt door in 1e kwartaal 2020.

Het Maatjesproject als één van de initiatieven van het Ondernemersakkoord is wederom succesvol gebleken met ruim 15 coaches die deelgenomen hebben. De plenaire sessie OndernemersAkkoord en 2 themabijeenkomsten zijn druk bezocht door de partners en prospects.

In 2019 heeft het Ondernemersakkoord bij de aangesloten bedrijven 125 nieuwe plaatsingen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt gerealiseerd.

Zie ook: www.ondernemersakkoord.nl.

2.2 Programmatisch Veiligheid

Op basis van het Regionaal Beleidsplan 2019-2022 van de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant en de lokale veiligheidsplannen op het gebied van integrale veiligheid, worden in de Districtelijke Driehoek afspraken gemaakt tussen de gemeenten, politie en het OM over veiligheid en de aanpak van een aantal prioriteiten, waaronder de aanpak ondermijning, verbinding tussen zorg en veiligheid en de aanpak van cybercrime.

Districtelijk Driehoeksoverleg GR Regio Hart van Brabant

Vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Hart van Brabant wordt het districtelijk driehoeksoverleg ondersteund. In 2019 was een budget van € 70.000 beschikbaar voor het thema Veiligheid.

In 2019 is het secretariaat voor het districtelijk driehoeksoverleg ingevuld vanuit de gemeente Tilburg. In het overleg worden afspraken gemaakt over de aanpak van ondermijning, een goede verbinding tussen zorg en veiligheid en de aanpak van cybercrime. Een uitgebreide rapportage over de ontwikkelingen hiervan is terug te vinden in het Jaarverslag 2019, Politie-eenheid Zeeland-West-Brabant. Zodra deze publicatie gereed is, is die terug te vinden op www.regioburgemeesters.nl.

Vanuit het budget 'Veilige en leefbare omgeving' is bijgedragen aan een projectleider voor de invoering van de Wet verplichte GGZ (WvGGZ) in Hart van Brabant. De WvGGZ is per 1 januari 2020 ingegaan. Daarnaast is er in het voorjaar ook een bijeenkomst georganiseerd voor politie, crisisdienst GGZ, crisisinterventieteam Hart van Brabant, het Zorg- en Veiligheidshuis Hart van Brabant en gemeenteambtenaren die een OvD-BZ en/of AOV-piket draaien binnen ons district. Het thema van deze bijeenkomst was de acute fase. Partners leren elkaar kennen en aan de hand van casuïstiek worden bepaalde keuzes toegelicht.

Daarnaast is een ander deel van het budget beschikbaar gesteld aan de stichting Dutch Institute for Technology, Safety and Security (DITSS). De inzet daarvan was om invulling te geven aan de behoefte en vragen die in regio Hart van Brabant op het gebied van veiligheid leven. Dit heeft er voorlopig in geresulteerd dat er in 2019 geen Veiligheidsatelier door DITSS is georganiseerd. Er is afgesproken dat in 2020 extra zal worden ingezet op verschillende thema's (zoals bijvoorbeeld 'inbraakvrije wijk') die nog nader vast te stellen zijn.

2.3 Besteding van middelen

In onderstaande tabel (exclusief cijfers Jeugdhulp) leest u hoe de middelen zijn besteed. Bij de definitieve jaarrekening zal een aparte tabel worden toegevoegd met de cijfers over jeugdhulp.

Financieel beeld Mens & Samenleving	Begroting na wijziging		Realisatie 2019		Afwijking	
	<i>in €</i>	Lasten	Baten	Lasten		Baten
Programmakosten		660.029		529.651	130.378 V	
Dekking middels cofinanciering			74.732		75.000	268 V
Bijdragen uit gemeenten			515.000		515.000	-
Onttrekking aan algemene reserve			70.297		70.297	-
Totaal		660.029	660.461	529.651	660.297	130.646 V

Toelichting programmakosten

Een nadere uitsplitsing van de programmakosten is in de jaarrekening bij paragraaf 7.1.3 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten' opgenomen.

Dekking middels cofinanciering

Voor de inzet van een projectleider Beschermd Wonen is van de gemeente Tilburg een bijdrage ontvangen van € 75.000. Bij het opstellen van de begroting was dit niet voorzien.

Toelichting algemene reserve

Het algemeen bestuur heeft bij vaststelling van de jaarrekening 2018 besloten om van onderstaande budgetten de daarbij genoemde bedragen over te hevelen naar 2019:

- Deltaplan Techniek € 15.000
- Plan van aanpak Inburgering € 25.000
- Benchmark onderzoek Wmo € 30.297

2.4 Jeugdhulp

Vanuit de Bestuurscommissie Jeugd werken we aan een adequater jeugdstelsel. De regio is bestuurlijk verantwoordelijk voor de beschikbaarheid van goede jeugdhulp en de inrichting en het functioneren van het jeugdstelsel. Het maatschappelijk doel hierbij is dat kinderen gezond, veilig en prettig opgroeien.

Binnen de regionale samenwerking op het gebied van Jeugdhulp heeft de Bestuurscommissie Jeugd een centrale rol. Daarnaast is een deel van de uitvoering belegd bij de gemeente Tilburg, als gastheergemeente. De zorg- en uitvoeringskosten zijn opgenomen in de deelbegroting jeugd, die onderdeel is van de begroting van Regio Hart van Brabant.

In 2018 werd de Koers 'Samen met de Jeugd' van kracht. Hierin staat de leefwereld van het kind en het gezin centraal. In het uitvoeringsprogramma 2019-2021 vertalen we de bouwstenen uit de Koers naar de praktijk. We hebben hiervoor vier inhoudelijke opgaves gedefinieerd waarop we de komende jaren het verschil willen maken. Voor elk thema hebben we een routekaart gemaakt hoe we beweging creëren en onze ambities willen bereiken. Op de route staan concrete projecten of pilots én ontwikkelopgaves, die de komende jaren nog meer uitwerking van ons vragen.

Het verschil maken in de regio kunnen we niet alleen. In de uitvoering van de pilots/projecten en ontwikkelopgaves trekken we daarom samen met partners op. En net zo belangrijk: we doen we het Samen met de Jeugd!

Wat wilden we bereiken in 2019?	Wat hebben we hiervoor gedaan (een greep uit de activiteiten)?
Ieder kind groeit veilig op	Doel is dat elk kind/jongere zich veilig voelt, zodat hij/zij zich zo maximaal mogelijk kan ontwikkelen, ontplooiën en kan meedoen in de samenleving. In 2019 is er binnen dit thema hard gewerkt aan het verbreden van de bewustwording rondom het thema huiselijk geweld en kindermishandeling op plekken waar veel kinderen komen en het eerder en beter in beeld krijgen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast is er een goede start gemaakt voor het duurzaam oplossen van huiselijk geweld en kindermishandeling en is preventief is ingezet op de aanpak van scheidingen. Zo is het digitale scheidingsloket van start gegaan, zijn er juist voor het kind goede afspraken gemaakt met VillaPinedo en zijn in Hilvarenbeek en Waalwijk de zorgvuldige eerste stappen gezet in het openen van een fysiek scheidingsloket.
Wonen doe je thuis	Doel is dat kinderen/jongeren opgroeien op in een thuissituatie, met personen die dichtbij hen staan en zij vertrouwen. In 2019 zijn we gestart met de voorbereidingen voor de JIM-pilot, waarbij een jongere een mentor heeft waar hij altijd bij terecht kan en die optreedt als ambassadeur van de jongere of ouders. Ook werken we aan het in beeld brengen van de redenen van uithuisplaatsingen en bekijken we, hoe we kunnen inzetten op het verminderen van het aantal uithuisplaatsingen. Als het echt niet thuis kan, zoeken we naar een situatie die zoveel mogelijk lijkt op thuis.
Ieder kind voelt zich thuis op school	Doel is dat kinderen/jongeren zich kunnen ontwikkelen op school, ook als zij (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben. <i>Tekst gaat door op de volgende pagina ></i>

	<p>In 2019 hebben we ons gericht op de volgende lijnen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bij het Speciaal onderwijs in onze regio kijken we naar manieren om de zorg effectiever en efficiënter in te zetten. Dat doen we door 2 pilots op scholen met twee verschillende doelgroepen. Deze pilots zijn bedoeld om te leren hoe we de zorg structureel voor deze scholen anders kunnen organiseren. 2. Het grijze gebied, waarin de verantwoordelijkheden van gemeenten en onderwijs in elkaar overlopen gaan we in gezamenlijkheid beschrijven. Dit vanuit een bestuurlijke opdracht van zowel onderwijs als gemeenten.
Snel op de juiste plek	<p>Doel is dat kinderen/jongeren zo snel mogelijk de best passende zorg- en toekomstperspectief wordt geboden, met specifieke aandacht voor de samenwerking met (huis)artsen.</p> <p>In de samenwerking met het medisch domein hebben we in 2019 de pilots met de Praktijkondersteuner voor de Huisarts (POH) GGz Jeugd geëvalueerd en een start gemaakt met een bredere uitrol in de regio. Ook de pilot ADHD met huisartsenpraktijken en het Elisabeth Twee Steden Ziekenhuis is geëvalueerd. Deze wordt vanaf september 2019 verder in de regio uitgerold.</p> <p>Daarnaast richt dit thema zich op schadelijke wachttijden, waarin samen met aanbieders wordt bekeken hoe we wachttijden in beeld kunnen brengen en wat mogelijkheden zijn om wachttijden terug te dringen.</p>
Jeugdparticipatie in het regionaal beleid	<p>Doel is dat jongeren meedenken en hun perspectief inbrengen bij de uitwerking van de koers. Hiervoor zijn in 2018 twee aanjagers aan de slag gegaan. Zij hebben met jongeren gewerkt aan een advies hoe jongeren betrokken kunnen worden bij de uitwerking van de Koers 'Samen met de Jeugd' en dit advies tijdens de heisessie in januari 2019 aan de bestuurscommissie aangeboden. Net als in de voorgaande jaren is er ook in 2019 onder andere gewerkt met adviesvangers en inspiratie cafés. Daarnaast is een regionale Jeugdwelzijnsraad aan de slag gegaan, waaraan jongeren deelnemen die ervaring hebben binnen de jeugdhulp. Zij adviseren onze regio specifiek op het gebied van het uitvoeringsprogramma 'Samen met de Jeugd'.</p>
Innovatienetwerk	<p>Ook in 2019 is het regionale innovatienetwerk doorgegaan. Er zijn meerdere pitchbijeenkomsten georganiseerd, verspreid over de regio, die geleid hebben tot nieuwe ideeën die nu worden uitgewerkt om ze in de praktijk te kunnen brengen.</p> <p>Daarnaast is in 2019 ingezet op verbreding van het netwerk, met de aansluiting van R-newt, de GGD en het onderwijs. Een beweging die we verder willen intensiveren, waarbij we nog zoekende zijn naar slimme manieren om elkaar te versterken. De verkennende samenwerking met de Universiteit van Tilburg smaakt naar meer voor de toekomst!</p>
Effectieve monitoring transformatie	<p>Om de monitoring beter aan te laten sluiten op de Koers 'Samen met de Jeugd', heeft de GGD een rapportage opgesteld volgens de bouwstenen van de Koers. Hierin worden de kwantitatieve gegevens verrijkt met input vanuit meer kwalitatieve onderzoeksmethoden. De tussentijdse resultaten van de beleidsmonitor zijn opgenomen in een online magazine.</p>

2.5 Besteding van middelen Jeugdhulp

In onderstaande tabel leest u hoe de middelen zijn besteed.

Financieel beeld Mens & Samenleving, deelprogramma Jeugdhulp	Begroting na wijziging		Realisatie 2019			
	in €	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Afwijking
Programmakosten	112.649.466			114.021.444		1.371.978 N
Bijdragen van gemeenten			110.584.191		116.607.153	6.022.962 V
Toevoeging aan algemene reserve				5.510.492		5.510.492 N
Toevoeging aan reserve innovatiemiddelen				931.997		931.997 N
Onttrekking vanuit reserve innovatiemiddelen			2.065.275		1.720.221	345.054 N
Totaal	112.649.466	112.649.466	112.649.466	120.463.933	118.327.374	2.136.559 N

Toelichting programmakosten

Het aantal jongeren in zorg is in onze regio ook in 2019 gestegen. Deze trend is ook landelijk te zien. Het aantal 'unieke cliënten met zorg in natura' is met 4 procent gestegen tot 7.549.

Landelijke zorg valt hoger uit dan begroot. Het tussentijdse zicht op de ontwikkelingen van zorgkosten is hier voor de Regio Hart van Brabant echter heel beperkt, onder meer doordat er bij deze zorgvorm sinds 1 januari 2019 wordt gewerkt met specifieke toewijzingen. Hierdoor is er geen zicht meer op de beschikte waarde. Daar komt bij dat veel landelijke zorg met terugwerkende kracht wordt afgegeven, en dergelijke zorgaanbieders tot vijf jaar de tijd hebben om te declareren. De Regio Hart van Brabant is samen met de VNG bezig om het zicht op landelijke zorg te verbeteren.

Er is een stijging van het aantal verwijzers buiten de gemeentelijke toegang. Zo is er een stijging van het aantal jeugdigen dat wordt verwezen via de medisch specialist. Doorgaans betreffend dit verwijzingen naar ADHD+.

Halverwege het jaar was er een toename van het beroep op het product Dagcentrum Vroegtijdige Interventie (DVI). Dit komt omdat sinds dit jaar de definitie van dit product is uitgebreid. De producten vielen voorheen onder 'product oude domeinen', waar dan nu ook een daling te zien is. Inmiddels is het aantal kinderen dat gebruik maakt van DVI gestabiliseerd.

Inmiddels zijn de oude producten vrijwel allemaal afgerond. Dat betekent dat de beschikkingen voor kinderen en jongeren in deze zorgvormen aflopen. De stijging van de nieuwe arrangementen gaat hiermee gelijk op. Vanaf 2020 kan dus voor het eerst de ontwikkeling in de nieuwe arrangementen gevolgd worden.

Een nadere uitsplitsing van de programmakosten is in de jaarrekening bij de 'toelichting op de staat van baten en lasten' opgenomen.

Toelichting Algemene Reserve

Het negatief resultaat Jeugdhulp 2018 is in 2019 verrekend met de deelnemende gemeenten. Het aanvullend gestort bedrag over 2018 per gemeente is in de Algemene Reserve verwerkt ter aanzuivering van het negatief eigen vermogen.

Toelichting Reserve Innovatiemiddelen

In 2018 is door het algemeen bestuur besloten om de Reserve Innovatie in te stellen. Het restantbudget innovatiemiddelen 2019 wordt opgenomen in de resultaatbestemming 2019 met als voorstel om deze toe te voegen aan deze reserve. In 2019 is het restant van de transformatiemiddelen toegevoegd aan de Reserve Innovatiemiddelen.

3. Leefomgeving & Milieu

De ambitie van de regio binnen het deelprogramma Leefomgeving & Milieu is voor 2019 in de begroting als volgt omschreven:

“ Het Hart van Brabant is een toekomstbestendige regio. Een regio waar mensen graag willen wonen, werken en verblijven. Om concurrerend te zijn heeft de regio een triple helix-gestuurd economisch stimuleringsprogramma (belegd bij Midpoint Brabant) en zet ze, in samenhang hiermee, erop in dat ze aantrekkelijk, bereikbaar en duurzaam is. De aantrekkelijkheid van de regio zien we in de juiste kwaliteit en kwantiteit van werklocaties, woonmilieus en een kwalitatief hoogwaardig landschap. Via de realisatie van hoogwaardige infrastructuur en het beter benutten ervan zijn zowel de externe bereikbaarheid (in het stedelijk netwerk in Nederland en Europa) als de interne bereikbaarheid van de regio optimaal. Het duurzame karakter van de regio versterken we door in te zetten op energieminimalisatie en een transitie van lineaire naar circulaire economie.”

Onder leiding van speelleiders onderzoeken raadsleden waar in de regio ruimte zou kunnen zijn voor grootschalige opwek van zonne- en windenergie.

Radenavond, 25 september 2019, CC Jan van Besouw, Goirle | Fotograaf: VanBerkel.studio

3.1 Dwarsdoorsnijdende opgaven

Vanuit het poho Fysiek werken we aangeven we een sterk vervolg aan de drie lopende integrale gebiedsopgaven; we zorgen dat voor deze opgaven de betreffende programma's opgesteld zijn, zodat we aan de slag kunnen. Het gaat dan om de Integrale gebiedsopgave Loonse en Drunense Duinen plus Schil, om de Integrale gebiedsopgave A58 Zone en om de Integrale gebiedsopgave N261/N269. Een ander dwarsdoorsnijdend traject is de ontwikkeling van de Ruimtelijk Economische Agenda West-Brabant en Hart van Brabant (REA). Verder voeren we jaarlijks activiteiten uit ten behoeve van het voorbereiden, coördineren en periodiek actualiseren van onze programmeringsafspraken met de provincie Noord-Brabant. Deze maken wij, onder andere op basis van onderzoek en monitoring, voor onze bedrijventerreinen, kantoren, detailhandel, woon- en verblijfsaccommodaties.

Wat wilden we bereiken in 2019?	Wat hebben we hiervoor gedaan (een greep uit de activiteiten)?
Herijking bedrijventerreinafspraken	In december zijn de nieuwe bedrijventerreinafspraken 2020-2024 voor Hart van Brabant vastgesteld. Hierin hebben de regiogemeenten en de provincie samen vastgelegd onder welke voorwaarden nieuwe hectares bedrijventerrein mogen worden ontwikkeld.
Herijking woningbouwafspraken	De woningbouwafspraken (=regionaal perspectief op wonen) zijn herijkt en de nieuwe afspraken zijn vastgesteld tijdens de regionale ontwikkeldag van 18 december 2019.
Vaststellen integrale gebiedsopgave A58 zone	De integrale gebiedsopgave A58 zone is na vaststelling door het poho Fysiek op 13 december 2018, op 14 maart 2019 door het ab aangeboden aan de gemeenten.
Integrale gebiedsopgave N261 / N269	In 2019 is, in overleg met stakeholders in het projectgebied, gewerkt aan een waarden- en opgavenkaart voor het projectgebied N261/N269.
Integrale gebiedsopgave Loonse en Drunese Duinen + schil	De gebiedsagenda Loonse en Drunese Duinen + schil is op 14 maart 2019 vastgesteld in het poho fysiek. Sindsdien wordt gewerkt aan een uitvoeringsprogramma.
Ruimtelijk Economische Agenda West-Brabant en Hart van Brabant (REA)	Vanuit de REA is gewerkt richting een gezamenlijke vervolgstap in de ruimtelijk-economische samenwerking met Rijk en provincie. In het najaar van 2019 is die vervolgstap expliciet verbonden aan een Verstedelijkingsstrategie in de context van de Nationale Omgevingsvisie.
Regionaal onderzoek verblijfsaccommodaties	De 'marktverkenning verblijfstoerisme' is opgeleverd. Dit rapport maakt de balans op voor de verblijfsaccommodaties in de regio. Aanvullend op deze 'foto' heeft het poho Fysiek opdracht gegeven tot een verdere kwalitatieve verdieping waarbij ook de prognose, trends en ontwikkelingen worden meegenomen. Dit vervolgonderzoek loopt.

Kantorenmonitor

In 2019 leverde Jones Lange Lasalle onze kantorenmonitor 2018 op. Daarmee geven we invulling aan onze regionale afspraken kantoren met de provincie. Op dit moment is er geen aanleiding voor regionale maatregelen of acties. De provincie gaat er wel vanuit dat individuele gemeenten de resultaten van de prognose gebruiken bij hun beleid voor ontwikkeling, modernisering en transformatie.

Er is geld gereserveerd om begin 2020 een actuele monitor over 2019 uit te laten brengen.

3.2 Programmalijs aantrekkelijk

Hart van Brabant heeft een bovengemiddeld ecologisch kapitaal en wil dit koesteren vanwege de positieve effecten op de gezondheid, economie, het woon- en leefklimaat en onze veiligheid. Ons groene DNA maakt onze regio ook aantrekkelijk; het biedt inwoners en bezoekers een prettige leefomgeving.

Wat wilden we bereiken in 2019?	Wat hebben we hiervoor gedaan (een greep uit de activiteiten)?
Natuurbod Regio Hart van Brabant	In 2019 is een programma inclusief projectenboek voor het Natuurbod Regio Hart van Brabant vastgesteld. De uitvoering van dit programma is gestart. Daarnaast blijven we de werkafspraken landschappelijke kwaliteit monitoren.
Huisvesting arbeidsmigranten	In 2019 is ten aanzien van huisvesting arbeidsmigranten: <ul style="list-style-type: none">• Een regionaal overzicht van de stand van zaken gemaakt ('placemat');• De bestuursopdracht herijkt;• Een eerste regiotafel samen met de provincie Noord-Brabant georganiseerd, waar kennis en inzicht met elkaar en betrokken partijen is gedeeld.

Wethouder Gerard Bruijniks geeft toelichting aan bestuurders over ontwikkelingen in de Regionale Energie- en Klimaatstrategie.

Hart van Brabantdag, 14 maart 2019, de Voorste Venne, Drunen | Fotograaf: Pulles & Pulles

3.3 Programmaliijn Bereikbaar

Vanuit het poho Mobiliteit werken we continue aan de optimalisatie van de externe- en interne bereikbaarheid van de regio. Maar naast dit belangrijke aspect ontstaat een transitie in de mobiliteitsbenadering waarbij in het licht van grotere maatschappelijke opgaven de bijdrage vanuit mobiliteit verandert. Naast het bijdragen aan een gunstig economisch vestigingsklimaat ontstaat meer aandacht voor het bijdragen aan een gezond en veilig woon- en leefklimaat. In de nieuwe regionale beleidsagenda mobiliteit die in 2019/2020 wordt gemaakt ontstaan daardoor nieuwe programmaliijnen: gezond, stil & gezond, betrouwbaar, inclusief, veilig en slim & efficiënt. Met de provincie maakten we in 2019 voor de laatste keer het Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP 2020) verkeer en vervoer met projecten die in aanmerking komen voor provinciale cofinanciering.

Wat wilden we bereiken in 2019?	Wat hebben we hiervoor gedaan (een greep uit de activiteiten)?
Deelnemen /meefinancieren aan de gebiedsopgaven N261/N269 zone	De GGA nam deel aan de gebiedsopgave N261 / N269 en droeg ook voor 1/3e bij in de kosten. Gewerkt is aan concrete uitwerkings- en uitvoeringsvoorstellen.
Opstellen Regionaal Uitvoeringsprogramma verkeer en vervoer 2020 (laatste RUP)	In 2019 hebben we voor de laatste keer een RUP gemaakt. Met in totaal daarin 31 projecten en maatregel pakketten mobiliteit waarover de gemeenten in totaal 3, 1 miljoen provinciale subsidie ontvingen.
Invulling geven aan het programma Fiets in de Versnelling van de provincie en het regionaal fietsbeleidsplan, in het bijzonder aan de ambities op het gebied van snelfietsroutes en fietsstimulering	<p>In de regio is in 2019 hard gewerkt aan de verkenning, voorbereiding en uitvoering van snelfietsroutes (SFR). Het gaat dan concreet om SFR's op de volgende trajecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tilburg - Loon op Zand - Waalwijk - Waalwijk - Vlijmen - Den Bosch - Tilburg - Den Bosch - Oosterwijk - Tilburg - Tilburg - Oosterwijk - Hilvarenbeek -Eindhoven - Oosterhout - Dongen - Tilburg - Tilburg - Rijen - Breda <p>Om de toekomstige fietsers te kunnen verleiden de fiets te nemen naar het werk wordt invulling gegeven aan de zogenaamde werkgeversaankpak. Samen met bedrijven en instellingen werken we aan een pakket aan maatregelen om de mensen uit de auto en op de fiets te krijgen.</p>
Voorbereiding nieuwe regionale beleidsagenda mobiliteit en ruimte 2020 – 2023	De nieuwe regionale beleidsagenda mobiliteit 2020 - 2023 is in 2019 in concept gereedgekomen en in een werksessie besproken op de bestuurlijke ontwikkeldag in december 2019.
Voorbereiding nieuw Brabants VerkeersVeiligheidsPlan 2020 - 2024 en afgeleid regionaal uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid Regio Hart van Brabant	De regio en gemeenten geven prioriteit aan de aanpak van de verkeersonveiligheid. Wethouder Mario Jacobs is voor de regio Hart van Brabant bestuurlijk ambassadeur en de regio werkt mee aan het maken van het nieuwe plan. Nieuw is ook dat de basisteams van de politie (per gemeente) samen met de gemeenten komen tot handhavingsafspraken op lokaal niveau.

3.4 Programmaliijn Duurzaam

Vanuit het poho Milieu en Afval werken we aan een gezamenlijk afvalbeleid om de landelijke VANG-doelstellingen (VANG staat voor Van Afval Naar Grondstof) te halen. We zetten in op een circulaire economie.

De regio Hart van Brabant is energieneutraal in 2050. Vanwege die doelstelling werken we verder aan de strategielijnen van onze regio die worden opgenomen in de Regionale Energie en Klimaatstrategie.

Wat wilden we bereiken in 2019?	Wat hebben we hiervoor gedaan (een greep uit de activiteiten)?
<p>We hebben voor 2019 GFT regionaal aangewezen als prioritaire stroom met als doel minder GFT bij het restafval</p>	<p>In 2019 hebben we een communicatiecampagne regionaal uitgerold gericht op betere scheiding van GFT-afval en het voorkomen van voedselverspilling. We hebben gewerkt aan de ontwikkeling van een cafetariamodel voor GFT. Dit is echter vanwege gebrek aan ambtelijke capaciteit halverwege 2019 op een laag pitje gezet.</p>
<p>We hebben voor 2020 PMD aangewezen als prioritaire stroom met als doel minder PMD bij het restafval</p>	<p>We zijn gestart met het ontwikkelen van een regionale communicatiecampagne voor PMD.</p>
<p>Onderzoek naar de mogelijkheden voor duurzame energie in en rondom de A58 als energiecridor.</p>	<p>Er zijn onderzoeken verricht naar de mogelijkheden voor duurzame opwek langs de A58 en de mogelijkheden voor asfaltwarmte in de A58. Kansen zijn gedefinieerd. Deze worden nu op lokaalniveau verder uitgewerkt.</p>
<p>Doorontwikkelen van 10 klimaatneutrale wijkplannen in het kader het project SMILE</p>	<p>In 10 wijken is samen met bewoners en betrokken stakeholders gewerkt aan wijkplannen. Vele bewonersbijeenkomsten, interviews met bewoners en activiteiten in wijken zijn georganiseerd. Ook zijn onderzoeken gedaan naar alternatieven voor aardgas. Tevens zijn in een aantal wijken koppelkansen in beeld gebracht. De leerervaringen zijn bij elkaar gebracht in een SMILE-magazine.</p>
<p>Het opstellen van een conceptbod voor de Regionale Energie en Klimaatstrategie.</p>	<p>In maart 2019 is het plan van aanpak voor de REKS vastgesteld. Vervolgens zijn uitwerkingen gemaakt op de onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ruimtelijke inpassing van grootschalige opwek - Opstellen van de regionale structuur warmte. Hierin zijn potentiële warmtebronnen, warmtevraag en scenario's opgenomen. - Definiëren van de klimaatopgave. Dit is gedaan door middel van het maken van klimaatkaarten, stresstesten en het definiëren van nieuwe gebiedsopgaven. - Er is een begin gemaakt over de wijze waarop participatie kan plaatsvinden. - Er is een plan van aanpak gemaakt voor de uitvoeringsorganisatie. - Er is een begin gemaakt met het plan van aanpak voor de besparing in de gebouwde omgeving.

Samen met de gezondheidsorganisaties uit de regio uitvoering geven aan de Green Deal Gezondheidszorg

In 2019 zijn door de zorginstellingen en betrokken partners concrete acties ondernomen om te werken richting het doel om de milieuprestaties van de zorginstellingen te verbeteren door energie te besparen, efficiënter met afval en water om te gaan, te kijken naar voedselverspilling en de vervoersbewegingen van personeel.

Met de verzegeling van een tijdscapsule vol wensen voor 2030 vierden we dat we de eerste regio in Nederland zijn waar alle gemeenten zich hebben verbonden aan de VN Global Goals.

Hart van Brabantdag, 5 december 2019, LocHal Tilburg | Fotograaf: Pulles & Pulles

3.5 Besteding van middelen

In onderstaande tabel leest u hoe de middelen zijn besteed.

Financieel beeld Leefomgeving & Milieu	Begroting na wijziging		Realisatie 2019		Afwijking
	in €	Lasten	Baten	Lasten	
Programmakosten	1.704.560			1.093.022	611.538 V
Dekking middels cofinanciering			1.249.960		253.505 N
Bijdragen uit gemeenten			366.166		-
Ottrekking aan algemene reserve			88.434		-
Totaal	1.704.560	1.704.560	1.093.022	1.451.055	358.033 V

Toelichting programmakosten

Een nadere uitsplitsing van de programmakosten is in de jaarrekening bij paragraaf 7.1.3 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten' opgenomen.

Dekking middels cofinanciering

Het totaal begrote bedrag aan cofinanciering ad € 1.249.960 bestaat uit:

- Integrale gebiedsopgave LDD & schil € 18.200
- Integrale gebiedsopgave N261/N269 € 15.000
- Project SMILE € 747.987
- Project REKS € 459.750
- Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen € 9.023

De realisatie wijkt met € 253.505 af van deze begroting. Dit wordt voornamelijk verklaard door het project SMILE. Dit project loopt van medio 2017 tot en met medio 2020. In de begroting per jaar is uitgegaan van een evenredige verdeling van de subsidie-ontvangsten over deze looptijd. In de praktijk is niet altijd sprake van een evenredige uitvoering van een project. De daadwerkelijke subsidie-bijdrage hangt samen met de daadwerkelijk gemaakte kosten in het desbetreffende jaar. In 2019 is voor € 471.236 aan subsidiabele kosten gemaakt, waarmee dit € 276.751 afwijkt van de begroting.

Daarnaast zijn voor de gebiedsgerichte opgave N261/N269 vanuit de GGA, de provincie Noord-Brabant en de waterschappen bijdragen ontvangen van in totaal € 35.000. Bij het opstellen van de begroting was dit slechts voor € 15.000 voorzien.

Toelichting algemene reserve

Het algemeen bestuur heeft in 2018 besloten om het restantbudget Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen ad € 14.705 en van onderstaande budgetten de daarbij genoemde bedragen over te hevelen naar 2019:

- Mobiliteit en Logistiek € 15.000
- Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen € 14.705
- Regionale warmtevisie € 25.000
- Regionale energiestrategie € 15.000

Daarnaast heeft het algemeen bestuur bij vaststelling van de jaarrekening 2018 besloten om vanuit het resultaat het restantbudget Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen ad € 18.729 via de algemene reserve toe te voegen aan de begroting 2019.

Midpoint Brabant House of Leisure,
Oisterwijk | Fotograaf: VanBerkel.studio

HOUSE OF LEISURE

4. Economie

De ambitie van de regio binnen het deelprogramma Economie is voor 2019 als volgt in de begroting omschreven:

“ In 2020 is Regio Hart van Brabant economisch vitaal en (internationaal) concurrerend. We verzilveren economische kansen en hebben oog voor de transitie naar het vergroenen van de economie en het optimaal functioneren van de inclusieve arbeidsmarkt. Onze regio heeft een koppositie (in toegevoegde waarde, omzet, aantallen werkzame personen en imago) in de sectoren Smart Industry, Logistiek en Leisure. Onderwijsinstellingen hebben tenminste in alle genoemde economische speerpuntsectoren en in de zorgsector opleidingen in onze regio die toeleiden naar de arbeidsmarkt. Bedrijven, onderwijsinstellingen, maatschappelijke partners en overheid werken daarvoor samen in Midpoint Brabant. In 2020 heeft dat programma, door de investering van alle stakeholders, een omvang die minimaal het vijfvoudige is van de door de overheid erin geïnvesteerde bijdrage per inwoner.”

Het economische ontwikkelprogramma hebben we als regio belegd bij de multihelix-samenwerking met ondernemers, kennisinstellingen en omgevingspartners in Midpoint Brabant. Daar werken we samen aan het initiëren en versterken van ecosystemen van innovatie en ondernemerschap en werken we projecten op binnen onze toepassingsgebieden Smart Industry, Smart Logistics en Smart Leisure. Het cijfermatig en tekstueel verslag over deze activiteiten wordt opgenomen in de zelfstandige jaarrapportage 2019 van Midpoint Brabant.

Vanuit Regio Hart van Brabant hebben we met name een rol in het formuleren van voorwaardenscheppend ruimtelijk en economisch beleid voor een vitaal economisch klimaat. O.a. door regionale afspraken te maken over bedrijventerreinen, kantoren en verblijfsaccommodaties, waardoor kansen kunnen worden benut en er tevens geen leegstand ontstaat. Ook bereikbaarheid en duurzaamheid zijn tegenwoordig onlosmakelijk met bedrijvigheid verbonden. Onze inzet op dit fysieke domein is toegelicht in het hoofdstuk inzake Leefomgeving & Milieu.

UAV BRABANT

Economisch ontwikkelprogramma Midpoint Brabant

- Bas Kapitein

Programmadirecteur Bas Kapitein licht het kernprogramma Smart Services van Midpoint Brabant toe.

Hart van Brabantdag, 19 september 2019, Crown Business Center, Gilze en Rijen | Fotografie: Pulles & Pulles

Wat wilden we bereiken in 2019?	Wat hebben we hiervoor gedaan (een greep uit de activiteiten)?
Regiodeal Midden- en West-Brabant Makes and Moves	<p>In 2019 werkten we vanuit Midpoint Brabant samen met Regio West-Brabant, REWIN, de provincie en het rijk de propositie nader uit in een concrete regiodeal. Deze werd in de zomer vastgesteld. Onze deal bestaat uit 17 projecten gerelateerd aan circulaire maakindustrie en slimme logistiek, waarmee we bijdragen aan een verantwoorde productie en distributie (Global Goal 12). Daarmee realiseren we in onze regio projecten als MindLabs, MakerSpace, DALI, CAMPIONE 2.0, New Ways, Symbiosis4Growth en de Nieuwe Techniekcoalitie. In totaal werken we zo binnen de regiodeal Midden- en West-Brabant Makes and Moves de 10 miljoen rijksmiddelen op tot een vertegenwoordigde waarde van 130 miljoen. Voor het verdelen en beheren van de middelen is een administratie in Tilburg ingericht, die tevens de subsidiebeschikkingen voor het college voorbereidt. Einde 2019 konden de eerste beschikkingen de deur uit.</p>
Een Gezond Leisureklimaat	<p>Om de leisuresector in onze regio klimaatproof te maken werken we samen met de provincie, de waterschappen Brabantse Delta en De Dommel en tal van omgevingspartners samen aan Een Gezond Leisureklimaat. De uitvoering daarvan is sinds 2018 multi-helix georganiseerd via Midpoint Brabant. 2019 was het tweede uitvoeringsjaar van dit (vooralsnog) driejarig programma. Met diverse activiteiten gericht op bewustwording, activering, leren door te doen en communicatie-advies werden tot nu toe al zo'n 500 deelnemers bereikt.</p>
Routebureau Brabant	<p>Ook in 2019 droegen we vanuit onze regio bij aan de uitvoering van de activiteiten van Routebureau Brabant. Specifiek werd daarbij ingezet op het ontwikkelen van Crossroadsroutes in het kader van Brabant Remembers en het ontwikkelen en ontsluiten van top-10 natuurroutes.</p>
Financieringsadvies	<p>Ten behoeve van onze economische ontwikkeling bieden we regionaal advisering voor enerzijds projectfinanciering en anderzijds bedrijfsfinanciering. We helpen bij het in beeld brengen van kansrijke subsidiestromen en bieden via de financieringscommissie gerichte toegang tot financiering via banken of crowdfunding.</p> <p>In 2019 leidde dit tot de verwerving van totaal €20.369.059,- subsidie voor projectfinanciering. Dit zijn subsidies vanuit EU, rijk en provincie. Daarin begrepen is de SDE-exploitatiesubsidie van ruim € 14 miljoen voor 'burgerzonnepark' Tichelrijt III (Dongen). Via de subsidieregeling Economie en Innovatie 2019 werd ruim € 330 duizend uitgekeerd aan 8 vernieuwende initiatieven binnen onze regio, variërend van de ontwikkeling van 100 % recyclebaar schoeisel, tot het veiliger maken van truck-trailer-combinaties en het tegengaan van voedselverspilling binnen zorginstellingen.</p> <p>De Financieringstafel kwam in 2019 9 maal bijeen voor de beoordeling van 10 nieuwe pitches.</p>

4.1 Besteding van middelen

In de onderstaande tabel wordt weergegeven hoe de middelen zijn besteed.

Financieel beeld Economie	Begroting na wijziging		Realisatie 2019		Afwijking	
	in €	Lasten	Baten	Lasten		Baten
Programmakosten		211.900		190.376	21.524 V	
Dekking middels cofinanciering			20.000		20.000	-
Bijdragen uit gemeenten			186.900		186.900	-
Onttrekking aan Algemene Reserve			5.000		5.000	-
Totaal		211.900	211.900	190.376	211.900	21.524 V

Toelichting programmakosten

Een nadere uiteenzetting van de programmakosten is in de jaarrekening bij paragraaf 7.1.3 'Toelichting op de staat van baten en lasten' opgenomen.

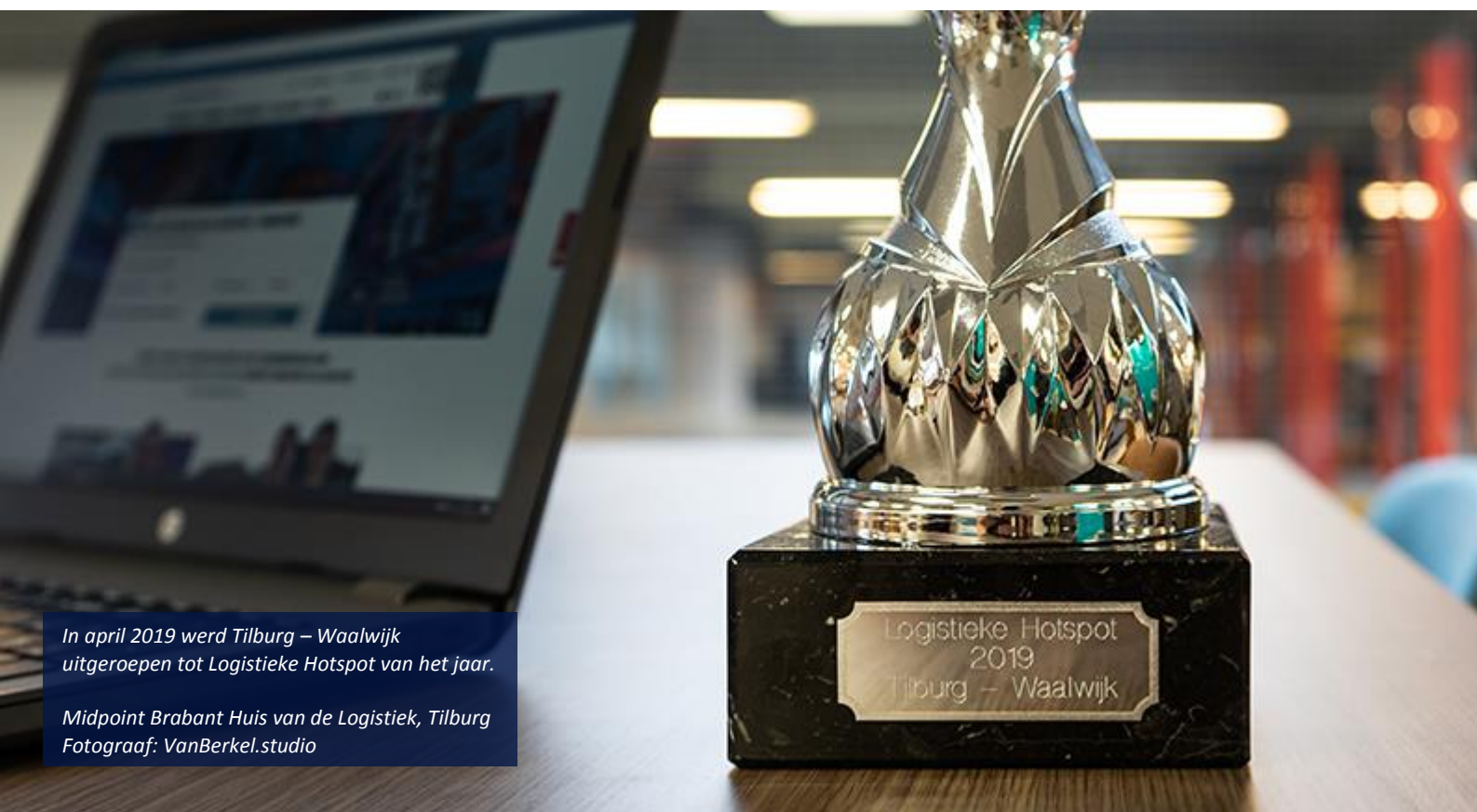
De onderschrijding in het werkbudget Economie wordt veroorzaakt doordat de opdracht voor het vervolgonderzoek naar verblijfsaccommodaties is doorgeschoven naar 2020.

Dekking middels cofinanciering

Voor de werkzaamheden in het kader van de bedrijventerreinenafspraken is van de provincie Noord-Brabant een bijdrage ontvangen van € 20.000. Bij het opstellen van de begroting was dit niet voorzien.

Toelichting algemene reserve

Het algemeen bestuur heeft bij vaststelling van de jaarrekening 2018 besloten om vanuit het resultaat € 5.000 via de algemene reserve toe te voegen aan de begroting 2019 voor het uitvoeren van een onderzoek naar verblijfsaccommodaties.

In april 2019 werd Tilburg – Waalwijk uitgeroepen tot Logistieke Hotspot van het jaar.

Midpoint Brabant Huis van de Logistiek, Tilburg
Fotograaf: VanBerkel.studio

Gate2, het huis van Midpoint Brabant voor smart industry,
Gilze en Rijen | Fotograaf: VanBerkel.studio

5. Bedrijfsvoering

Regio Hart van Brabant is een netwerksamenwerking. Onze deelnemende gemeenten leveren *in kind* ('om niet') ambtelijke inzet. Deze is nodig voor de uitvoering van regionale projecten, het afstemmen binnen en tussen regionale werkgroepen en de voorbereiding op en de ondersteuning ter plekke van de portefeuillehoudersoverleggen. We kennen aanvullend een zeer compacte basisorganisatie (het programmabureau) gericht op totstandkoming van strategische meerjarenagenda's, begrotingsstukken, strategische advisering van het algemeen bestuur en op coördinerend programmamanagement. Het programmabureau faciliteert ook de Hart van Brabantdagen, de radenavonden en thema-avonden.

De begroting 2019 gaat grotendeels uit van continuering van dezelfde inzet als in 2018. Een parttime programmadirecteur en drie fulltime programmacoördinatoren vormen een eerste aanspreekpunt en coördinatiepunt voor de drie deelprogramma's. De managementsondersteuning, een parttime P&C-medewerker en een communicatiekracht maken het programmabureau compleet. Gezamenlijk richten zij zich op het faciliteren van:

- de bestuurlijke overlegstructuur (met als inzet het behandelen van integrale vraagstukken, naast de portefeuillespecifieke vraagstukken);
- de ambtelijke voorbereiding van de bestuurlijke overleggen;
- het komen tot projectdefinitie (inclusief de wijze van sturing op realisatiedoelstellingen en verwerving projectbudgetten via ambtelijk opdrachtgeverschap, bestuurlijk trekkerschap en ambtelijk projectleiderschap);
- de mobilisering van ambtelijke capaciteit voor regionale opgaven.

Het nauw betrekken van de lokale politiek-bestuurlijke gremia is essentieel. Zo faciliteert het programmabureau de betrokkenheid van raden bij de regionale samenwerking via de griffiers. Het proces tot inzet van ambtelijke capaciteit verloopt via de kring van gemeentesecretarissen. Het bestuurlijk proces richting portefeuillehoudersoverleggen en eventueel colleges verloopt via de coördinatoren van de portefeuillehoudersoverleggen, respectievelijk de interne coördinatoren. Vanzelfsprekend opereert het programmabureau daarbij in samenwerking met de ambtelijke opdrachtgevers, projectleiders en de bestuurlijke trekkers van regionale projecten.

5.1 Besteding van middelen

In de onderstaande tabel wordt weergegeven hoe de middelen zijn besteed.

Financieel beeld bedrijfsvoering	Begroting na wijziging		Realisatie 2019		Afwijking
	<i>in €</i>	Lasten	Baten	Lasten	
Programmakosten		100.000		65.831	34.169 V
Apparaatskosten		679.420		767.268	87.848 N
Bijdragen uit gemeenten			719.420		731.993
Ottrekking aan algemene reserve			60.000		60.000
					-
Totaal		779.420	779.420	833.099	41.106 N

Toelichting programma- en apparaatskosten

Een nadere uitsplitsing van de programma- en apparaatskosten is in de jaarrekening bij paragraaf 7.1.3 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten' opgenomen.

Toelichting bijdrage gemeenten

Over 2019 is een nacalculatie op basis van de inwoneraantallen per 1 januari 2019 opgesteld. Ten tijde van opstellen van de begroting waren deze inwoneraantallen nog niet bekend.

Toelichting algemene reserve

Het algemeen bestuur heeft bij vaststelling van de jaarrekening 2018 besloten om vanuit het resultaat € 60.000 via de algemene reserve toe te voegen aan de begroting 2019 voor het proces om te komen tot de strategische meerjarenagenda 2019 – 2023.

6. Paragrafen

Met de invoering van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in 2004 zijn met betrekking tot de verslaggeving een aantal verplichte paragrafen (beleidsuitgangspunten van beheersmatige activiteiten) voorgeschreven, te weten; Lokale heffingen, Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, Bedrijfsvoering, Verbonden partijen en Grondbeleid. Niet alle paragrafen zijn van toepassing voor Regio Hart van Brabant.

Regio Hart van Brabant ontwikkelt zich tot een regio waarin initiatieven worden genomen die leiden tot het oppakken van gemeenschappelijke projecten (de 'werkagenda'). Dit heeft gevolgen voor de wijze waarop een en ander moet worden georganiseerd. Het takenpakket van Regio Hart van Brabant verbreedt zich van overleg naar overleg en sturing van gemeenschappelijke projecten. Sinds 2015 verloopt ook de bestuurlijke sturing op de uitvoering van de bovenlokale jeugdhulptaken via Regio Hart van Brabant. Daartoe is een deelbegroting opgesteld (deelprogramma 2.4). Deze maakt met ingang van 2015 deel uit van de begroting en rekening.

6.1 Verplichte paragrafen

6.1.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is om financiële tegenvallers op te vangen om de taken voort te kunnen zetten noemen we het weerstandsvermogen. De risico's, die niet verzekerd zijn of worden afgedekt door reserves, voorzieningen of overige middelen, zijn van belang voor de bepaling van het weerstandsvermogen. Tegenover deze financiële risico's staat de weerstandscapaciteit. Deze capaciteit betreft (financiële) middelen waarover de gemeenschappelijke regeling kan beschikken om risico's te kunnen opvangen zonder dat de inzet van deze (financiële) middelen noodgedwongen leidt tot beleidswijzigingen. Het begrip weerstandsvermogen gaat derhalve over de verhouding tussen deze risico's en de weerstandscapaciteit, zodat de gezondheid van de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling kan worden bepaald, nu en op termijn.

De financiële positie van Regio Hart van Brabant kan worden beoordeeld vanuit een tweetal gezichtspunten, namelijk vanuit de jaarlijkse exploitatie en via beoordeling van de vermogenspositie. Het saldo van de jaarlijkse exploitatie-uitgaven en –inkomsten van Regio Hart van Brabant wordt gedekt via een bijdrage van de deelnemende gemeenten. De vermogenspositie van Regio Hart van Brabant bestaat uit een bescheiden algemene (vrije) reserve. De algemene reserve is gemaximeerd op 10% van de totale begrote bruto lasten begroting jaar t+1 exclusief lasten jeugdhulp. De algemene (vrije) reserve per 31 december 2019 bedraagt € 103.265 (na voorstel tot resultaatbestemming 2019).

De lasten inzake jeugdhulp worden gedekt uit bijdragen jeugdhulp die door de deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling worden voldaan. Verrekening van de nadelige of voordelige saldi vindt plaats middels een extra of lagere bijdrage in het volgende jaar.

Bij Regio Hart van Brabant zijn geen vaste activa, voorzieningen of lang vreemd vermogen aanwezig en worden deze ook voor de nabije toekomst niet verwacht. Regio Hart van Brabant heeft een rekening-courantverhouding met een bankinstelling waarmee alle financiële mutaties worden afgewikkeld.

Met ingang van de jaarrekening 2015 dient over een vijftal kengetallen verantwoording afgelegd te worden. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeenschappelijke regeling. Om dit te bereiken wordt voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat; netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Kengetallen verslagjaar 2019				
	2016	2017	2018	2019
Netto schuldquote	-87	-77	-34	-11
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-87	-77	-34	-11
Solvabiliteitsratio	4	-14	-21	1
Structurele exploitatieruimte	0	0	-6	0
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote (en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) vertoont de afgelopen jaren een wisselend beeld. Voor de zorgdeclaraties is het berichtenverkeer de afgelopen jaren op gang gekomen en vrijwel volledig ingevoerd. Daarnaast is de omvang van de begroting door de oplopende kosten Jeugdhulp sterk gestegen. Dit heeft geleid tot een verbetering van de netto schuldquote. Het verrekenen van het resultaat van voorgaand jaar heeft een positief effect op de solvabiliteit van de gemeenschappelijke regeling.

Bij de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant is in feite sprake van een gesloten systeem waarbij in de basis geen structurele resultaten worden behaald. De structurele tekorten op jeugdhulp worden jaarlijks verrekend met de deelnemende gemeenten. Door realistisch te begroten en de bijdragen daarop vast te stellen, zullen deze resultaten naar verwachting in omvang afnemen. De resultaten op de werkagenda hebben een incidenteel karakter.

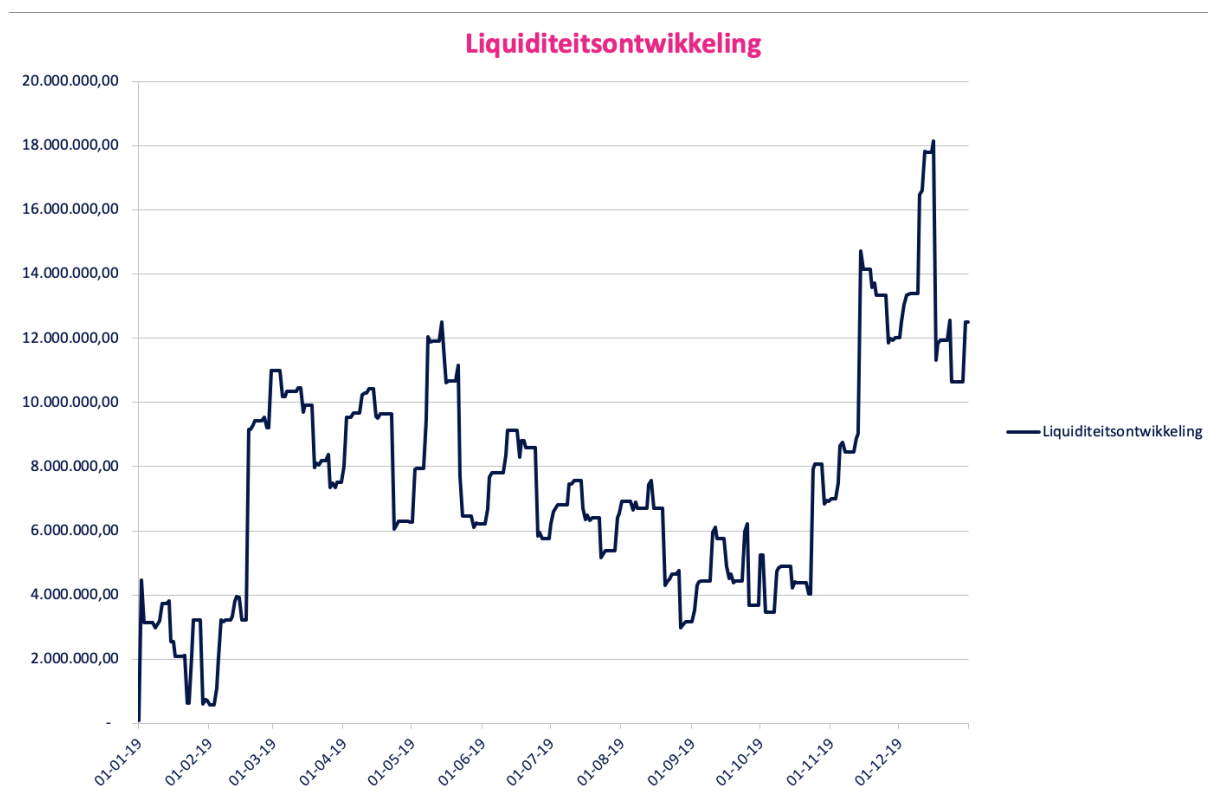
6.1.2 Financiering

De treasury-activiteiten zijn zeer beperkt. De geldstromen van de GR Regio Hart van Brabant hebben voornamelijk betrekking op de afdrachten van de gemeenten aan de GR, waarvoor de GR de jeugdzorg uitvoert. De uitgaande geldstromen hebben voor het overgrote deel betrekking op de betalingen in het kader van de jeugdzorg. Ten behoeve van de geldstromen wordt een bankrekening bij de BNG Bank aangehouden.

De inkomende geldstromen zijn voldoende om de noodzakelijke betalingen te kunnen verrichten. Er worden geen kortlopende of langlopende leningen opgenomen.

Liquiditeitsontwikkeling

In 2019 zijn de inkomende geldstromen hoger geweest dan de uitgaande geldstromen. Aan het begin van het jaar was het liquiditeitsoverschot nagenoeg nihil. Aan het einde van het jaar was er sprake van een liquiditeitsoverschot van € 12,5 mln. Tussentijdse liquiditeitsoverschotten werden gestort in de schatkist.

Vlottende schuld

Volgens de wet Fido bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het begrotingstotaal. Dit betekent dat de kasgeldlimiet voor de GR Regio Hart van Brabant wordt berekend op ruim € 6,4 mln.

Het gemiddelde van de vlottende schuld per kwartaal mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. Aangezien er geen sprake is van een vlottende schuld (er worden geen kortlopende leningen opgenomen en er is geen rekening courantschuld) is de kasgeldlimiet niet overschreden in 2019.

Vlottende schuld 2019					
		1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
	<i>in €</i>				
Kasgeldlimiet		6.415.000	6.415.000	6.415.000	6.415.000
Vlottende schuld		- 6.397.840	- 6.085.671	- 4.460.416	- 10.476.063
Ruimte onder kasgeldlimiet		12.812.840	12.500.671	10.875.416	16.891.063

Renterisiconorm

In de wet Fido is bepaald dat de zogenaamde renterisiconorm niet mag worden overschreden. De renterisiconorm heeft als doel het renterisico te beperken door een spreiding aan te brengen in de aflossingen op opgenomen langlopende leningen. Omdat de GR Regio Hart van Brabant geen langlopende leningen heeft opgenomen, is er dus geen sprake van een risico met betrekking tot de noodzaak van herfinanciering van aflossingen op deze leningen.

De renterisiconorm bedroeg over 2019 € 15,6 mln.: 20% van het begrotingstotaal. Er zou dus maximaal voor een bedrag van € 15,6 mln. in een jaar afgelost mogen worden op leningen.

Renterisiconorm 2019	
	<i>in €</i>
Renteherziening	0
Aflossingen	0
Renterisico	0
Norm	15.646.556
Ruimte onder de norm	15.646.556
<i>Renterisiconorm</i>	
Begrotingstotaal	78.232.781
Percentage	20
Renterisiconorm	15.646.556

6.1.3 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de organisatie van GR Regio Hart van Brabant, hetgeen niet alleen de ambtelijke organisatie maar ook de bestuurlijke organisatie omvat. De burger verwacht van een gemeente dat gemeentelijke middelen rechtmatig, doelmatig en doeltreffend besteed worden, dat de gemeente een betrouwbare partner en transparant is. Deze verwachtingen zijn tevens criteria voor de bedrijfsvoering.

Regio Hart van Brabant is een overleg- en uitvoeringsplatform waarbinnen de deelnemende gemeenten – uitgaande van het beginsel van autonomie van het lokale bestuur – de regionale samenwerkingsmogelijkheden op het gebied van bovenlokale Jeugdhulp Jeugdhulp bespreken en daar vorm aan geven omdat de samenhang van een aantal strategische en ordenende taken daarom vraagt. Er is sprake van een lichte overlegstructuur als kader om de feitelijke samenwerking in portefeuillehoudersoverleggen vorm te geven.

De bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van het overlegplatform van Regio Hart van Brabant. De verantwoordelijkheid voor de organisatie berust primair bij het Algemeen Bestuur. De burgemeesters van de deelnemende gemeenten vormen het Algemeen Bestuur.

Ten behoeve van de ondersteuning van het Algemeen Bestuur en het dagelijks management van het programma is een programmabureau van beperkte omvang ingericht. Het programmabureau coördineert het proces zoals hierboven omschreven. Daarnaast geeft het sturing aan realisatie van regionale ambities. Deze ambities zijn verwoord in de Strategische Meerjarenagenda 2016-2020 en worden jaarlijks verder uitgewerkt naar programma's en projecten. Verder is nog sprake van de uitvoering van enkele doorlopende projecten en vervolgactiviteiten.

Het programmabureau bestaat uit een parttime programmadirecteur en drie programmacoördinatoren, die allen in dienst zijn bij een van de deelnemende gemeenten, en een managementassistente en communicatieadviseur, die in dienst zijn bij Midpoint Brabant. De Planning & Controlfunctie wordt voor 8 uur per week middels inhuur ingevuld.

De gemeenten waar de programmadirecteur en de programmacoördinatoren in dienst zijn en Midpoint Brabant waar de managementassistente en communicatieadviseur in dienst zijn dragen zorg voor alle reguliere werkgeverslasten en voor vervanging bij (langdurige) afwezigheid vanwege ziekte of om andere redenen. Voor de inrichting van een adequate werkplek met alle bijbehorende

randvoorwaarden op locatie van Midpoint Brabant bij Station 88 is een overeenkomst met Midpoint Brabant afgesloten.

De administratieve werkzaamheden ten behoeve van het opstellen van de ontwerpbegroting en – rekening, evenals het beheer van vermogenswaarden, alsook de bewaring van archiefbescheiden conform gemeentewet worden door het Algemeen Bestuur, op basis van een dienstverleningsovereenkomst, opgedragen aan de gemeente Tilburg. Deze is in lijn met de nieuwe gemeenschappelijke regeling en de gastheerovereenkomst inzake Jeugdhulp.

6.1.4 Rechtmatigheid

De werkzaamheden van de interne auditfunctie voor Regio Hart van Brabant worden uitgevoerd door de gastheergemeente Tilburg.

De interne auditfunctie stelt jaarlijks een auditprogramma op. In de uitvoering van het auditprogramma wordt gecontroleerd op de getrouwheid en de rechtmatigheid van het door het Algemeen Bestuur gevoerde financiële beheer.

Het door het Algemeen Bestuur vastgestelde controleprotocol en toetsingskader zijn bepalend voor de controle door de interne auditfunctie. Het toetsingskader rechtmatigheid 2019 is getoetst op relevante wijzigingen en wet- en regelgeving in het afgelopen jaar.

In het toetsingskader wordt onder meer specifiek ingegaan op de toepassing van de rechtmatigheidscriteria begrotingscriterium, voorwaardencriterium en het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik.

De interne audits zijn gericht op de belangrijkste financiële processen van Regio Hart van Brabant.

Voorwaardencriterium

Bij de uitvoering van de audits is getoetst op de naleving van de in de wet- en regelgeving vastgelegde voorwaarden. Voor de audits is in 2019 de risicobenadering gehanteerd om de reikwijdte en de scope van de audit te bepalen. Dit houdt in dat de rechtmatigheids- en getrouwheidsrisico's in kaart zijn gebracht en de beheersmaatregelen die deze risico's afdekken getoetst zijn.

Bij de uitgevoerde audits, op de belangrijkste financiële processen, zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Regio Hart van Brabant heeft een beleid ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik dat bestaat uit een mix van maatregelen op het gebied van voorlichting, controle en sanctionering. Binnen de kaders van diverse audits is aandacht besteed aan dit criterium.

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of het budgetrecht van het Algemeen Bestuur is gerespecteerd. De door het Algemeen Bestuur gestelde kaders zijn bepalend voor de invulling van het budgetbeheer door het Dagelijks Bestuur. Het systeem van budgetbeheer en –bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat de belangrijkste wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het Algemeen Bestuur. In het door het Algemeen Bestuur vastgestelde controleprotocol is bepaald wanneer een budgetafwijking onrechtmatig is.

In 2019 zijn de gerealiseerde lasten op de deelprogramma's Mens & Samenleving (m.u.v. deelbegroting Jeugd), Leefomgeving & Milieu en Economie lager dan de bijgestelde begrote lasten. Het deelprogramma Bedrijfsvoering en de deelbegroting Jeugdhulp laten overschrijdingen zien.

De overschrijding op het deelprogramma Bedrijfsvoering wordt voornamelijk veroorzaakt door een, bij het opstellen van de begroting, onvoorziene cao-stijging voor de programmadirecteur en – coördinatoren, extra inzet van de planning & controladviseur en uitbreiding en vervanging tijdens ziekte en zwangerschap bij de managementassistentie. Tegenover deze overschrijding op apparaatskosten staan lagere uitgaven voor de programmakosten.

Met betrekking tot de deelbegroting Jeugdhulp is sprake van een overschrijding. De afwijking tussen de herijkte begroting en de uiteindelijke jaarrekening wordt verklaard door meer kosten in de jeugdzorg, met name als gevolg van een stijging van het aantal cliënten en de sterker gestegen landelijke zorg. Beide zijn niet beïnvloedbaar en laten zich maar moeilijk voorspellen. Bij landelijke zorg wordt namelijk gewerkt met specifieke toewijzingen, waardoor de Regio Hart van Brabant geen informatie heeft over de zorg noch over de daarmee te verwachten gemoede kosten.

Er is binnen de gestelde financiële kaders van het Algemeen Bestuur gehandeld en dus geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid die meewegen in het oordeel van de accountant.

6.2 Algemene dekkingsmiddelen, post onvoorzien en structureel/incidenteel

6.2.1 Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen voor de GR Regio Hart van Brabant bestaan uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten die worden bepaald op basis van het aantal inwoners per gemeente en een vooraf vastgesteld tarief. Ze zijn bedoeld voor de uitvoering van de programma's op basis van door het algemeen bestuur vastgesteld beleid.

6.2.2 Overige algemene dekkingsmiddelen

Naast de algemene dekkingsmiddelen ontvangt de GR Regio Hart van Brabant bijdragen in diverse projecten vanuit o.a. de provincie en waterschappen en kan er voor dekking van activiteiten sprake zijn van mutaties in reserves.

Onvoorzien

In de primaire begroting 2019 is geen post onvoorzien opgenomen.

6.2.3 Structureel / incidenteel

Het nadelig jaarrekeningresultaat 2019 bedraagt € 1.667.462. Dit bestaat uit een nadelig resultaat van circa € 2,1 miljoen als gevolg van jeugdzorg. De resultaten op jeugdzorg zijn structureel te noemen, maar worden verrekend met de gemeenten. Voor de gemeenschappelijke regeling is geen sprake van een structureel tekort. Het overige rekeningresultaat heeft grotendeels een incidenteel karakter.

Ten aanzien van Jeugdhulp is sprake van hogere lasten door stijging van aantal cliënten en hogere stijging landelijke zorg dan verwacht. Er is veel aandacht voor het reëel inschatten van de zorgkosten, waardoor in het vervolg de afwijking en daarmee het resultaat zoveel mogelijk worden beperkt. Het resultaat wordt daarnaast veroorzaakt door lagere lasten à € 433.000 op de werkagenda. Voor een aantal projecten en posten binnen de werkagenda zijn werkzaamheden vertraagd en vindt uitvoering in 2020 plaats. Met name voor de Regionale Energie en Klimaatstrategie (REKS) geldt dat de baten al gerealiseerd zijn, maar dat de kosten in de komende periode worden gemaakt.

Naast de lagere kosten is in de werkagenda voor € 36.000 aan hogere baten gerealiseerd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het verkrijgen van onvoorzien subsidie van de provincie van € 15.000 en een bijdrage van de waterschappen van € 5.000 voor N261/N269. De gemeentelijke bijdrage aan de werkagenda komt op basis van de inwoneraantallen per 1 januari 2019 € 12.500 hoger uit dan begroot.

Voor een toelichting van de afwijkingen per programma verwijzen wij u naar de 'Toelichting op de staat van baten en lasten' in de jaarrekening.

BETTER OF
BETA INSIDE

Kunstwerk De Melkfabriek in Esbeek
Fotograaf: VanBerkel.studio

Jaarrekening

7. Financiële rapportage

7.1 Balans en overzicht van baten en lasten

De tabel op de hiernavolgende pagina toont de balans van Regio Hart van Brabant per 31 december 2019 (voor bestemming resultaat).

Daarna volgt voor 2019 een overzicht van baten en lasten, de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, de toelichting op de balans per 31 december en toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Balans per 31 december 2019 (voor bestemming resultaat)

Activa	2019	2018	Passiva	2019	2018
<i>in €</i>			<i>in €</i>		
Flottende activa			Vaste passiva		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar			Eigen vermogen		
Vorderingen op openbare lichamen	2.858.143	14.059.388	Algemene reserve	103.265	90.654
Uitzettingen in 's Rijkschatkist	12.399.811	4.088	Bestemmingsreserve innovatiemiddelen	1.697.322	1.764.014
Overige vorderingen	1.496.761	922.443	Nog te bestemmen resultaat boekjaar	- 1.667.462	- 4.552.618
Liquide middelen			Flottende passiva		
Banksaldi	99.829	73.626	Netto-flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
Overlopende activa			Overige schulden	15.688.518	17.515.019
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	10.614	49.835	Overlopende passiva		
			Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	98.476	40.918
			De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen:		
			Overige Nederlandse overheidslichamen	945.039	251.393
Totaal	16.865.158	15.109.380	Totaal	16.865.158	15.109.380
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969	-	-	Gewaarborgde geldleningen	-	-
			Garantstellingen	-	-

Overzicht van baten en lasten 2019

	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
<i>in €</i>									
Deelprogramma									
Mens & Samenleving	515.000	515.000	-	589.732	660.029	-70.297	590.000	529.651	60.349
Jeugdhulp	75.658.285	75.658.285	-	110.584.191	112.649.466	-2.065.275	116.607.153	114.021.444	2.585.709
Leefomgeving & Milieu	1.153.176	1.153.176	-	1.616.126	1.704.560	-88.434	1.362.621	1.093.022	269.599
Economie	186.900	186.900	-	206.900	211.900	-5.000	206.900	190.376	16.524
Bedrijfsvoering	719.420	719.420	-	719.420	779.420	-60.000	731.993	833.099	-101.106
Subtotaal deelprogramma's	78.232.781	78.232.781	-	113.716.369	116.005.375	-2.289.006	119.498.667	116.667.592	2.831.075
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene uitkeringen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dividend	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo van de financieringsfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	78.232.781	78.232.781		113.716.369	116.005.375	-2.289.006	119.498.667	116.667.592	2.831.075
Toevoeging/onttrekking aan reserves									
Mens & Samenleving	-	-	-	70.297	-	70.297	70.297	-	70.297
Jeugdhulp	-	-	-	2.065.275	-	2.065.275	1.720.221	6.442.489	-4.722.268
Leefomgeving & Milieu	-	-	-	88.434	-	88.434	88.434	-	88.434
Economie	-	-	-	5.000	-	5.000	5.000	-	5.000
Bedrijfsvoering	-	-	-	60.000	-	60.000	60.000	-	60.000
Subtotaal mutaties reserves	-	-	-	2.289.006	-	2.289.006	1.943.952	6.442.489	-4.498.537
Gerealiseerd resultaat	-	-	-	116.005.375	116.005.375	-	121.442.619	123.110.081	-1.667.462

7.1.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 2019

Algemeen

Regio Hart van Brabant is een overlegplatform waarbinnen de deelnemende gemeenten de regionale samenwerkingsmogelijkheden op velerlei gebied onderling bespreken en daaraan vormgeven, omdat de samenhang van een aantal strategische en ordenende taken daarom vraagt.

Voor verdere toelichting wordt verwezen naar het jaarverslag.

Wettelijke voorschriften

Regio Hart van Brabant is een openbaar lichaam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) waarin negen gemeenten op vrijwillige basis samenwerken.

Voor de verslaggeving van gemeenschappelijke regelingen is vanaf 2004 het Besluit begroting en verantwoording (BBV) provincies en gemeenten van kracht. De jaarrekening is conform deze voorschriften samengesteld.

Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening wordt opgemaakt met inachtneming van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. De activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarden.

Grondslagen voor resultaatbepalingen

In de exploitatierekening worden de lasten en baten verantwoord die voortvloeien uit de activiteiten van Regio Hart van Brabant.

De lasten en baten worden toegerekend naar het boekjaar waarop ze betrekking hebben en waarin de prestaties zijn geleverd.

Resultaat 2019

De jaarrekening 2019 van Regio Hart van Brabant sluit met een voordelig resultaat voor bestemming van € 2.831.075, op reserves is reeds een bedrag van € 4.498.537 gemuteerd (onttrokken voor een bedrag van € 1.943.952 en gedoteerd voor een bedrag van € 6.442.489) waardoor een nadelig resultaat van € 1.667.462 resteert. Dit is alsnog te bestemmen op de balans gepresenteerd. Een voorstel tot bestemming is in de jaarrekening opgenomen.

7.1.2 Toelichting op de balans

Toelichting op de balans per 31 december 2019, vlottende activa, uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Toelichting op vorderingen op openbare lichamen		
	2019	2018
	<i>in €</i>	
Gemeenten inzake doorschuif btw *	1.396.947	1.042.625
Provincie Noord-Brabant	35.000	147.861
Gemeente Dongen	605.203	2.524.753
Gemeente Gilze en Rijen	517	1.021.098
Gemeente Goirle		795.345
Gemeente Hilvarenbeek	461.852	372.467
Gemeente Loon op Zand	3.099	1.768.855
Gemeente Oisterwijk		4.914.429
Gemeente Tilburg	109.912	-
Gemeente Waalwijk	-	1.464.250
Waterschap De Dommel	17.500	-
EFRO-subsidie project SMILE	226.328	
Bijdrage juridische ondersteuning VPT-gemeenten Middelburg en Breda	-	7.005
Gemeente Haaren	1.785	700
Totaal einde boekjaar	2.858.143	14.059.388

* Btw: de betaalde btw in het boekjaar wordt na afloop van het boekjaar door de deelnemende gemeenten via een doorschuifregeling gecompenseerd.

Toelichting op uitzettingen in 's Rijkschatkist		
	2019	2018
	<i>in €</i>	
Nederlandse Staat schatkistbankieren	12.399.811	4.088
Totaal einde boekjaar	12.399.811	4.088

Per 16 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren ingevoerd. Verplicht schatkistbankieren houdt in dat overschotten aan liquide middelen boven een drempelbedrag moeten worden afgestort in de schatkist. Bij het Ministerie van Financiën. Het drempelbedrag is een percentage van het begrotingstotaal en bedroeg over 2019 € 0,6 mln. In 2019 is het drempelbedrag niet overschreden.

Per 1 januari was het banktegoed, dat in de schatkist gestort was, nagenoeg nihil. Aan het einde van het jaar was dit bedrag toegenomen tot bijna € 12,5 mln.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankeren

bedragen in € (x 1.000)

		Verslagjaar: 2019			
(1)	Drempelbedrag	587			
		kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	147	128	101	97
(3a)=(1)>(2)	Ruimte onder drempelbedrag	440	458	485	489
(3b)=(2)>(1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar: 2019			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	78.233			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	78.233			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1)=(4b)*0,0075 +(4c)*0,002 met een minimum van € 250.000	Drempelbedrag	587			

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	13.241	11.672	9.321	8.967
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2)-(5a)/(5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	147	128	101	97

Toelichting op overige vorderingen			
		2019	2018
	<i>in €</i>		
Nog te ontvangen van zorgaanbieders		1.496.761	922.443
Totaal einde boekjaar		1.496.761	922.443

Toelichting op de balans per 31 december 2019, vlottende activa, overlopende activa

Toelichting op overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen			
		2019	2018
	<i>in €</i>		
Vooruitbetaalde kosten subsidie One-Man-Show		-	11.111
Vooruitbetaalde kosten subsidie SMILE		10.614	38.329
Vooruitbetaalde kosten, overig		-	395
Totaal einde boekjaar		10.614	49.835

Toelichting op de balans per 31 december 2019, vlottende activa, liquide middelen

Toelichting op banksaldi			
		2019	2018
	<i>in €</i>		
BNG Bank		99.829	73.626
Totaal einde boekjaar		99.829	73.626

Toelichting op de balans per 31 december 2019, vaste passiva, eigen vermogen

Toelichting op de algemene reserve		
	2019	2018
<i>in €</i>		
Saldo begin boekjaar	90.654	39.138
Toevoegingen in het boekjaar		
Bestemming resultaat werkagenda	236.342	17.298
Bestemming uitvoeringskosten professionalisering	301.261	
Bestemming resultaat Innovatiemiddelen	-	1.091.192
Verrekening negatief saldo deelnemende gemeenten	4.788.960	5.325.870
Overheveling budget naar 2019 Mobiliteit & Logistiek	-	15.000
Overheveling budget naar 2019 Stuurgroep NP LDD	-	14.705
Overheveling budget naar 2019 Regionale Warmtevisie	-	25.000
Overheveling budget naar 2019 Regionale Energiestrategie	-	15.000
Subtotaal toevoegingen boekjaar	5.326.563	6.504.065
Onttrekkingen in het boekjaar		
Negatief resultaat 2018 resp. 2017 Jeugdhulp	4.788.960	5.325.870
Overheveling naar bestemmingsreserve Innovatiemiddelen		1.091.192
Onttrekking Integrale Gebiedsopgave A58-zone	-	15.000
Onttrekking stuurgroep NP LDD	-	9.860
Onttrekking juridische ondersteuning VPT	-	10.627
Onttrekking Mobiliteit & Logistiek	15.000	-
Onttrekking Stuurgroep Nationaal Park Loonse en Drunense duinen	14.705	-
Onttrekking Regionale Warmtevisie	25.000	-
Onttrekking Regionale Energiestrategie	15.000	-
Onttrekking Deltaplan Techniek	15.000	-
Onttrekking Plan van aanpak Inburgering	25.000	-
Onttrekking Benchmarkonderzoek Wmo	30.297	-
Onttrekking Verduurzaming woningvoorraad	18.729	-
Onttrekking Onderzoek verblijfsaccommodaties	5.000	-
Onttrekking SMA 2019-2023	60.000	-
Onttrekking Uitvoeringskosten professionalisering	301.261	-
Subtotaal onttrekking boekjaar	5.313.952	6.452.549
Saldo einde boekjaar	103.265	90.654

De algemene reserve behoort tot het eigen vermogen van de gemeenschappelijke regeling en heeft als doel:

1. Het opvangen van onvoorziene financiële tegenvallers (bufferfunctie).
2. Het opvangen van rekeningtekorten.
3. Het afdekken van begrotingstekorten, voor zover op basis van de meerjarenraming blijkt dat deze niet van structurele maar incidentele aard zijn.

De algemene reserve mag maximaal 10% zijn van de begroting van volgend jaar (exclusief lasten Jeugdhulp).

Toelichting op de bestemmingsreserve Innovatiemiddelen

	2019	2018
<i>in €</i>		
Saldo begin boekjaar	1.764.014	-
Toevoegingen in het boekjaar		
Overheveling van Algemene Reserve	-	1.091.192
Dotatie transformatiemiddelen 2018	-	931.997
Dotatie transformatiemiddelen 2019	931.997	
Dotatie niet besteed budget innovatiemiddelen 2018	-	832.017
Subtotaal toevoegingen boekjaar	931.997	2.822.206
Onttrekkingen in het boekjaar		
Onttrekking Innovatiemiddelen	832.017	1.091.192
Onttrekking transformatiemiddelen	166.672	
		-
		-
Subtotaal onttrekking boekjaar	998.689	1.091.192
Saldo einde boekjaar	1.697.322	1.764.014

De bestemmingsreserve Innovatiemiddelen behoort tot het eigen vermogen van de gemeenschappelijke regeling en heeft als doel de ontwikkelingen op het gebied van innovatie de komende jaren te ondersteunen, waarbij het structureel borgen van succesvolle lopende innovatieprojecten belangrijk is.

Deze bestemmingsreserve heeft een looptijd tot en met 31 december 2020.

Toelichting op nog te bestemmen resultaat boekjaar		
	2019	2018
	<i>in €</i>	
Nog te bestemmen resultaat boekjaar	- 1.667.462	- 4.552.618
Totaal einde boekjaar	- 1.667.462	- 4.552.618

Het negatief resultaat 2019 à € 1.667.462 is ter nadere besluitvorming over de bestemming afzonderlijk op de balans gepresenteerd.

Toelichting op de balans per 31 december 2019, vlottende passiva, netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Toelichting op overige schulden		
	2019	2018
	<i>in €</i>	
Crediteuren	1.215.574	2.407.925
Gemeente Goirle	98.260	-
Gemeente Heusden	51.410	707.664
Gemeente Oisterwijk	146	-
Gemeente Tilburg	84.229	489.985
Gemeente Waalwijk	106.905	-
Gemeente Breda	44.563	7.174
Gemeente Den Bosch	210.012	-
Nog te betalen kosten werkagenda	381.126	213.546
Nog te betalen bedragen inzake innovatiemiddelen	106.382	-
Project SMILE, partners	49.242	84.272
Nog te betalen bedragen zorgaanbieders	13.340.669	13.604.453
Totaal einde boekjaar	15.688.518	17.515.019

Toelichting op de balans per 31 december 2019, vlottende passiva, overlopende passiva

Toelichting op verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume		
	2019	2018
	<i>in €</i>	
Verplichtingen	98.476	40.918
Totaal einde boekjaar	98.476	40.918

Toelichting op de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkering met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
	2019	2018
	<i>in €</i>	
Project SMILE	126.956	244.193
Integrale gebiedsopgave LDD	-	7.200
Project REKS	818.083	-
Totaal einde boekjaar	945.039	251.393

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten en volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2018	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of de terugbetalingen	Saldo 31-12-2019
	<i>in €</i>			
Provincie: SMILE	244.193	-	117.237	126.956
Gemeente: Gebiedsopgave LDD	7.200	-	7.200	-
Rijk: REKS	-	1.028.083	210.000	818.083
Totaal	251.393	1.028.083	334.437	945.039

Waarborg en garanties

Regio Hart van Brabant heeft geen waarborgen of garanties aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekt.

7.1.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Toelichting op de baten 2019

Toelichting op deelprogramma Mens & Samenleving, inclusief deelbegroting Jeugdhulp			
	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
	<i>in €</i>		
Bijdrage deelnemende gemeenten werkagenda	515.000	515.000	515.000
Bijdrage gemeente Tilburg projectleider Beschermd Wonen	-	74.732	75.000
Bijdragen deelnemende gemeenten Jeugdhulp	75.658.285	110.584.191	110.584.935
Extra bijdrage deelnemende gemeenten, tekort 2018			5.090.221
Rijksmiddelen Transformatiefonds			931.997
Subtotaal deelprogramma Mens & Samenleving	76.173.285	111.173.923	117.197.153

De extra bijdrage Jeugdhulp van de deelnemende gemeenten met betrekking tot het tekort 2018 en de rijksmiddelen Transformatiefonds zijn abusievelijk niet in de begroting 2019 verwerkt. De bijdrage is conform de vaststelling van het resultaat 2018 en de verdeling daarvan over de gemeenten en is in overeenstemming met de gemeenschappelijke regeling in 2019 met de deelnemende gemeenten verrekend.

Toelichting op deelprogramma Leefomgeving & Milieu			
	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
	<i>in €</i>		
Bijdrage deelnemende gemeenten werkagenda	366.166	366.166	366.166
GGA	30.000	15.000	15.000
Gemeentelijke bijdragen NP LDD	9.023	9.023	9.023
Project SMILE	747.987	747.987	471.236
Gemeentelijke bijdrage Integrale gebiedsopgave LDD	-	18.200	24.710
Gemeentelijke bijdrage Regionale Energie en Klimaatstrategie (REKS)	-	149.750	149.750
Cofinanciering Waterschappen bijdrage Regionale Energie en Klimaatstrategie (REKS)	-	25.000	25.000
Rijksmiddelen Regionale Energiestrategie	-	285.000	280.736
Cofinanciering provincie N261/N269	-	-	15.000
Cofinanciering waterschappen N261/N269	-	-	5.000
Gemeentelijke bijdrage VANG	-	-	1.000
Subtotaal deelprogramma Leefomgeving & Milieu	1.153.176	1.616.126	1.362.621

Het project SMILE loopt over meerdere jaren. De begroting is evenredig over de looptijd van het project verdeeld. De realisatie en de daarop te ontvangen subsidie per jaar wijkt in de praktijk af van deze evenredige verdeling. Voor de integrale gebiedsopgave N261/N269 en communicatie voor het project VANG (Van Afval Naar Grondstof) zijn aanvullende bijdragen ontvangen die bij de begroting 2019 niet waren voorzien.

Toelichting op deelprogramma Economie			
	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
	<i>in €</i>		
Bijdrage deelnemende gemeenten werkagenda	186.900	186.900	186.900
Cofinanciering provincie Bedrijventerreinenafspraken	-	20.000	20.000
Subtotaal deelprogramma Economie	186.900	206.900	206.900

Toelichting op Bedrijfsvoering			
	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
	<i>in €</i>		
Bijdrage deelnemende gemeenten werkagenda	719.420	719.420	731.993
Subtotaal Bedrijfsvoering	719.420	719.420	731.993

De bijdrage door deelnemende gemeenten is gedurende het jaar bijgesteld op basis van de daadwerkelijke inwoneraantallen per 1 januari 2019. Dit is niet in een begrotingswijziging verwerkt.

Totale baten deelprogramma's 2019			
	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
	<i>in €</i>		
Mens & Samenleving (excl. Jeugdhulp)	515.000	589.732	590.000
Jeugdhulp	75.658.285	110.584.191	116.607.153
Leefomgeving & Milieu	1.153.176	1.616.126	1.362.621
Economie	186.900	206.900	206.900
Bedrijfsvoering	719.420	719.420	731.993
Totale baten programma's	78.232.781	113.716.369	119.498.667

Specificatie 'Bijdragen deelnemende gemeenten werkagenda' per gemeente

Toelichting op bijdragen 2019 werkagenda			
	Inwoners per 1-1-2019	2019	2018
	<i>absolute aantallen</i>	<i>in €</i>	<i>in €</i>
Dongen	26.061	108.674	103.822
Gilze en Rijen	26.451	110.301	106.715
Goirle	23.780	99.163	94.900
Hilvarenbeek	15.330	63.926	62.202
Loon op Zand	23.333	97.299	93.989
Oisterwijk	26.128	108.954	105.560
Tilburg	217.342	906.316	870.182
Waalwijk	48.256	201.227	192.959
Subtotaal	406.681	1.695.860	1.630.329
Heusden *		104.199	101.757
Totaal		1.800.059	1.732.086

* De gemeente Heusden draagt lumpsum bij aan de regionale samenwerkingsambitie. De afwijkende afspraak met de gemeente Heusden vloeit voort uit het feit dat deze gemeente (soms gedwongen) participeert in twee regionale verbanden.

Specificatie 'Bijdragen deelnemende gemeenten Jeugdhulp' per gemeente

Toelichting op bijdragen 2019 Jeugdhulp		
	2019	2018
	<i>in €</i>	<i>in €</i>
Dongen	5.421.240	4.640.400
Gilze en Rijen	5.577.913	4.549.681
Goirle	6.523.847	4.958.192
Heusden	7.544.581	6.757.587
Hilvarenbeek	2.278.828	1.790.352
Loon op Zand	5.242.653	4.360.606
Oisterwijk	7.320.930	6.423.045
Tilburg	60.500.799	53.242.748
Waalwijk	10.174.144	8.460.798
Totaal	110.584.935	95.183.409

Toelichting op de lasten 2019

Toelichting op deelprogramma Mens & Samenleving, exclusief deelbegroting Jeugdhulp			
	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
	<i>in €</i>		
Sociaal			
Opdrachtgeverschap 3D (combi)	20.000	20.000	44.477
Uitvoeringsagenda Jeugd	50.000	50.000	16.630
Wmo	35.000	65.297	13.513
Beschermd wonen	75.000	149.732	149.372
Facilitering ontwikkelprogramma Midpoint Care	100.000	100.000	93.560
Ondernemersakkoord	40.000	55.000	43.694
MKB United	25.000	25.000	10.000
Mobiliteitscentrum / loket Leren en Werken	20.000	20.000	20.000
Jeugdwerkloosheidsvrije regio	40.000	40.000	40.000
Ouderen	40.000	40.000	32.000
Inburgering+	-	25.000	380
Veiligheid			
DITTS	50.000	50.000	50.000
Veilige en leefbare omgeving	20.000	20.000	16.025
Subtotaal deelprogramma Mens & Samenleving	515.000	660.029	529.651

Het positieve resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt doordat bij Maatschappelijke Ontwikkeling de kosten meevielen en werkzaamheden later worden uitgevoerd (benchmarkonderzoek Wmo) en in regionaal verband slechts beperkt kosten zijn gemaakt voor project inburgering. Op het onderdeel Opdrachtgeverschap 3D wordt de overschrijding veroorzaakt doordat er meer bijeenkomsten zijn gehouden dan begroot. Daarentegen hebben voor de Uitvoeringsagenda Jeugd iets minder bijeenkomsten en inzet van externen plaatsgevonden.

- **Sociaal Domein opdrachtgeverschap 3D**
In 2019 is sprake van een overschrijding van € 24.477 op de post Sociaal Domein opdrachtgeverschap 3D. Er is stevig ingezet op de integratie van het sociaal domein. Er zijn meer gezamenlijke bijeenkomsten georganiseerd dan begin 2018 was voorzien.
- **Uitvoeringsagenda Jeugd**
Bij het opstellen van de uitvoeringsagenda is veel werk uitgevoerd door beleidsambtenaren jeugd vanuit de diverse gemeenten. Daardoor is veel minder een beroep gedaan op (kostbare) externe adviseurs dan eerder voorzien. Daarnaast zijn meer bijeenkomst sociaal domein breed belegd en iets minder vaak specifiek voor jeugd. De onderschrijding bedraagt € 33.370.
- **Algemeen Budget Wmo**
Het kostprijsonderzoek voorliggend veld voor de Wmo is vertraagd uitgevoerd en loopt door in 2020. Het werkbudget is onderbenut gebleven omdat veel activiteiten voor Maatschappelijke ontwikkeling al belegd waren in lopende projecten zoals Beschermd Wonen en Zorgen doen we Samen. In 2019 resulteert dit in een onderschrijding van € 51.785.
- **Ondernemersakkoord**
Ten gevolge van personele onderbezetting waren de kosten lager. Dit leid tot een onderschrijding van € 11.306

- MKB United
Door onvoorziene omstandigheden heeft het werk hiervoor (het opstellen van twee businesscases, voor 'Human Capital' en voor Innovatie) in 2019 niet kunnen plaatsvinden. Dit wordt in 2020 alsnog uitgevoerd. De onderschrijving op deze post bedraagt € 15.000.
- Inburgering+
In de begroting was voor het plan van aanpak Inburgering+ een bedrag van € 25.000 opgenomen. De belangrijkste kosten voor dit regionale project, zoals het aanstellen van de projectleider, zijn door de gemeente Tilburg betaald. In 2019 zijn hiervoor slechts zeer beperkt kosten in de regio gemaakt, waardoor een onderschrijving resulteert van € 24.620.

Toelichting op deelprogramma Mens & Samenleving Jeugdhulp				
		Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
	<i>in €</i>			
Landelijke inkoop		3.401.000	6.842.200	8.787.728
Regionale inkoop		65.616.814	98.373.683	99.594.400
Kosten voor uitvoering, risico en innovatie		6.640.471	7.433.583	5.639.316
Subtotaal deelprogramma Mens & Samenleving Jeugdhulp		75.658.285	112.649.466	114.021.444

De afwijking tussen de herijkte begroting en de uiteindelijke jaarrekening wordt onder andere verklaard door de stijging van het aantal cliënten. Het aantal jongeren in zorg is in onze regio ook in 2019 gestegen. Deze trend is ook landelijk te zien. Het aantal 'unieke cliënten met zorg in natura' is met 4 procent gestegen tot 7.549.

Landelijke zorg valt hoger uit dan begroot. Het tussentijdse zicht op de ontwikkelingen van zorgkosten is hier voor de Regio Hart van Brabant echter heel beperkt, onder meer doordat er bij deze zorgvorm sinds 1 januari 2019 wordt gewerkt met specifieke toewijzingen. Hierdoor is er geen zicht meer op de beschikte waarde. Daar komt bij dat veel landelijke zorg met terugwerkende kracht wordt afgegeven, en dergelijke zorgaanbieders tot vijf jaar de tijd hebben om te declareren. De Regio Hart van Brabant is samen met de VNG bezig om het zicht op landelijke zorg te verbeteren.

Er is een stijging van het aantal verwijzers buiten de gemeentelijke toegang. Zo is er een stijging van het aantal jeugdigen dat wordt verwezen via de medisch specialist. Doorgaans betreffend dit verwijzingen naar ADHD+.

Halverwege het jaar was er een toename van het beroep op het product Dagcentrum Vroegtijdige Interventie (DVI). Dit komt omdat sinds dit jaar de definitie van dit product is uitgebreid. De producten vielen voorheen onder 'product oude domeinen', waar dan nu ook een daling te zien is. Inmiddels is het aantal kinderen dat gebruik maakt van DVI gestabiliseerd.

Inmiddels zijn de oude producten vrijwel allemaal afgerond. Dat betekent dat de beschikkingen voor kinderen en jongeren in deze zorgvormen aflopen. De stijging van de nieuwe arrangementen gaat hiermee gelijk op. Vanaf 2020 kan dus voor het eerst de ontwikkeling in de nieuwe arrangementen gevolgd worden.

Toelichting op deelprogramma Leefomgeving & Milieu

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
<i>in €</i>			
Dwarsdoorsnijdend			
Integrale gebiedsopgaven A58-Zone, LDD + schil en N261/N269	90.000	93.200	67.970
Huisvesting arbeidsmigranten	20.000	20.000	3.967
NP Loonse en Drunense Duinen	50.000	50.000	49.000
Activiteiten regionale programmeringsafspraken	25.000	25.000	600
Aantrekkelijk			
Uitwerking natuurbod regio	30.000	30.000	3.298
Huisvesting bijzondere doelgroepen	10.000	10.000	-
Werkbudget ROV	40.000	40.000	11.250
Duurzaam			
Regionale energiestrategie (REKS)	35.000	509.750	437.688
Green Deal Gezondheidszorg	11.166	11.166	11.166
Werkbudget SMILE	25.000	25.000	-
Projectbudget SMILE	747.987	747.987	471.179
VANG	10.000	10.000	8.854
Werkbudget Duurzaam	15.000	15.000	-
Verduurzaming woningvoorraad	25.000	68.729	18.023
Overige			
Circulaire economie	10.000	10.000	10.027
Werkbudget stuurgroep NP LDD	9.023	23.728	-
Agenda Mobiliteit en logistiek		15.000	-
Subtotaal deelprogramma Leefomgeving & Milieu	1.153.176	1.704.560	1.093.022

De onderschrijding op het programma Leefomgeving & Milieu wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de kosten voor het project SMILE voor het jaar 2019 lager uitvallen dan op basis van een evenredige verdeling van de subsidie over de looptijd van het project is begroot. Bij de baten is een gelijke onderschrijding te zien waarmee dit project budgetneutraal wordt uitgevoerd. Het werkbudget is voor 2019 nog niet ingezet.

Voor het project Regionale energie en klimaatstrategie (REKS) zijn in 2019 minder kosten gemaakt dan begroot aangezien opdrachtverstrekking en uitvoering pas is opgestart nadat de rijksmiddelen bekend waren.

Vanuit de werkbudgetten ROV en Duurzaam zijn gelden beschikbaar gesteld voor uitvoering van REKS en Integrale Gebiedsopgaven. Werkzaamheden hiervoor zijn deels doorgeschoven naar 2020.

Toelichting op deelprogramma Economie			
	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
	<i>in €</i>		
Ruimtelijke economische agenda	20.000	20.000	20.000
Werkbudget Economie	35.000	60.000	34.196
Routebureau Brabant	5.000	5.000	9.280
Een Gezond Leisureklimaat	80.000	80.000	80.000
Projectfinanciering – adviseur	32.500	32.500	32.500
Bedrijfsfinanciering – adviseur	14.400	14.400	14.400
Subtotaal deelprogramma Economie	186.900	211.900	190.376

Toelichting op Bedrijfsvoering			
	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
	<i>in €</i>		
Programmakosten			
Hart van Brabantdagen	20.000	20.000	18.994
Hart van Brabantradenavonden	15.000	15.000	10.370
Hart van Brabantthema-avonden	12.500	12.500	17.486
Hart van Brabantaward	2.500	2.500	-
Marketing & communicatie	30.000	30.000	10.578
Projectvolgsysteem PTB	10.000	10.000	8.403
Notubiz/Notubox	5.000	5.000	-
Midpoint Brabant Tour	5.000	5.000	-
Apparaatskosten			
Programmadirecteur	70.000	70.000	72.627
Programmacoördinatoren	269.520	269.520	290.033
Communicatieadviseur	70.700	70.700	70.252
P&C	30.000	30.000	49.720
Managementassistente	83.200	83.200	142.292
Accountants- en administratiekosten	40.000	40.000	35.362
Specialistische dienstverlening	15.000	75.000	59.776
Secretariaatskosten	1.000	1.000	1.000
Overige apparaatskosten	40.000	40.000	46.206
Subtotaal Bedrijfsvoering	719.420	779.420	833.099

Toelichting programmakosten:

- Marketing & communicatie
In totaal is op deze post € 19.422 minder uitgegeven dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de werkzaamheden voor de huisstijl en het aanpassen van de website vertraagd zijn opgestart in verband met prioritering van de werkzaamheden in het kader van de SMA. De huisstijl en website worden in 2020 verder opgepakt.

- Notubiz/Notubox
Voor Notubiz/Notubox hebben in 2019 geen werkzaamheden plaatsgevonden. De begrote post van € 5.000 valt daarmee in zijn geheel vrij in het resultaat.
- Midpoint Brabant tour
In 2019 heeft geen bijdrage aan een Midpoint Brabant Tour vanuit de regio plaatsgevonden. Dit leidt tot een onderschrijding van € 5.000.

Toelichting apparaatskosten:

- Personeelskosten
Dit betreffen de doorbelaste salariskosten voor een parttime programmadirecteur, de drie programmacoördinatoren, de communicatieadviseur, de planning-en-controladviseur en de managementassistenten. Door onder andere een onvoorziene cao-stijging voor de programmadirecteur en -coördinatoren, extra inzet van de planning & controladviseur en uitbreiding en vervanging tijdens ziekte en zwangerschap bij de managementassistenten is op deze post sprake van een overschrijding van € 99.000.
- Specialistische dienstverlening
Op de post specialistische dienstverlening is een onderschrijding van € 15.224 te zien. In 2019 is minder juridisch advies benodigd geweest dan begroot.

Totale lasten deelprogramma's 2019			
	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
	<i>in €</i>		
Mens & Samenleving	515.000	660.029	529.651
Jeugdhulp	75.658.285	112.649.466	114.021.444
Leefomgeving & Milieu	1.153.176	1.704.560	1.093.022
Economie	186.900	211.900	190.376
Bedrijfsvoering	719.420	779.420	833.099
Totale lasten deelprogramma's	78.232.781	116.005.375	116.667.592

Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten 2019

Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten 2019				
		Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
	<i>in €</i>			
Baten		78.232.781	113.716.369	119.498.667
Lasten		78.232.781	116.005.375	116.667.592
Totaalsaldo baten en lasten		-	-2.289.006	2.831.075

Toelichting op mutaties in reserves 2019

Toelichting op mutaties in reserves				
		Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
	<i>in €</i>			
Deelprogramma Mens & Samenleving (incl.jeugdhulp)				
Onttrekking algemene reserve		-	70.297	70.297
Toevoeging aan algemene reserve				-5.510.492
Onttrekking reserve innovatiemiddelen			2.065.275	1.720.221
Toevoeging aan reserve innovatiemiddelen				-931.997
Deelprogramma Leefomgeving & Milieu				
Onttrekking algemene reserve		-	88.434	88.434
Deelprogramma Economie				
Onttrekking algemene reserve		-	5.000	5.000
Bedrijfsvoering				
Onttrekking algemene reserve		-	60.000	60.000
Totaal resultaatbestemming			2.289.006	-4.498.537
Gerealiseerd saldo van baten en lasten				2.831.075
Nog te bestemmen/verrekenen		-	-	-1.667.462

7.1.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Het COVID-19 (corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. Eventuele onverhoopte tegenvallers worden in het resultaat en in de verrekening met de gemeenten meegenomen en hebben derhalve geen financiële impact op de GR.

We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

7.2 Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen

Met ingang van 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Hieruit volgt de verplichting om in de jaarrekening 2019 melding te maken van:

1. alle (gewezen) topfunctionarissen en hun bezoldiging;
2. overige medewerkers in dienst van de gemeenschappelijke regeling indien zij de norm overschrijden;
3. uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband van alle topfunctionarissen en van alle andere medewerkers indien deze uitkering de norm overschrijdt.

De maximale bezoldiging voor 2019 volgens de WNT bedraagt € 194.000. In dit bedrag is inbegrepen de beloning, belastbare en variabele onkostenvergoedingen en voorzieningen voor beloning op termijn (m.n. pensioenpremie). Toetsing aan de norm vindt plaats naar rato van omvang fte en duur dienstverband in het jaar.

Voor de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant zijn de functies lid van het algemeen bestuur en programmadirecteur als topfunctionaris aangemerkt binnen de WNT. De leden van het algemeen bestuur en de programmadirecteur zijn genoemd in onderstaande tabel. De functie lid van het algemeen bestuur is onbezoldigd. Er waren geen uitkeringen wegens einde dienstverband.

Toezichthoudende topfunctionarissen

De functies van toezichthoudende topfunctionarissen betreffen lidmaatschappen (al dan niet met een specifieke rol) in het dagelijks bestuur (db) of algemeen bestuur (ab) van Regio Hart van Brabant.

Op de volgende pagina staat een tabel met het totaaloverzicht.

Overzicht toezichthoudende topfunctionarissen

	Th. Weterings	M. Kleijngeld	M. Starmans-Gelijns	J. Boelhouwer	M. Stappershoef	W. van Hees	R. Palmen	H. Nuijten (waarnemend)	H. van Aart	H. Janssen
Burgemeester van gemeente	Tilburg	Waalwijk	Dongen	Gilze en Rijen	Goirle	Heusden	Hilvarenbeek	Hilvarenbeek	Loon op Zand	Oisterwijk
Gegevens 2019										
Functiegegevens	voorzitter ab / lid db	vicevoorzitter ab / lid db	lid ab / lid db	lid ab	lid ab	lid ab	lid ab	waarnemend lid ab	lid ab	lid ab
Aanvang en einde functievervulling	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/3	1/4 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging										
Beloning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 29.100	€ 19.400	€ 19.400	€ 19.400	€ 19.400	€ 19.400	€ 4.784	€ 14.616	€ 19.400	€ 19.400
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2018										
Functiegegevens	voorzitter ab / lid db	vicevoorzitter ab / lid db	lid ab / lid db	lid ab	lid ab	lid ab	lid ab		lid ab	lid ab
Aanvang en einde functievervulling	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	12/11 – 31/12	1/1 – 31/12		1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging										
Beloning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 28.350	€ 18.900	€ 18.900	€ 18.900	€ 18.900	€ 2.596	€ 18.900		€ 18.900	€ 18.900

Leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking

Leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking vanaf de 13 ^e maand van de functievervulling		B. Kapitein
	2019	
Functiegegevens		programmadirecteur
Aanvang en einde functievervulling		1/1 – 31/12
Omvang dienstverband		0,5
Dienstbetrekking		nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding		€ 71.518
Beloning betaalbaar op termijn		-
Subtotaal		€ 71.518
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		€ 97.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen		n.v.t.
Totaal bezoldiging		€ 71.518
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		n.v.t.
Gegevens 2018		
Hiervoor wordt verwezen naar tabel 1b hieronder.		

Leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12		B. Kapitein
	2018	
Functiegegevens		programmadiirecteur
Aanvang en einde functievervulling		1/1 – 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar		12
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar		€ 182
Maxima op basis van de normbedragen per maand		€ 266.400
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 266.400
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?		ja
Bezoldiging in de betreffende periode		€ 69.031
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 69.031
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		-
Totaal bezoldiging		€ 69.031
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		n.v.t.

7.3 Overige gegevens

7.3.1 Algemene reserve

In artikel 29, lid 7, van de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat de omvang van de algemene reserve ten hoogste 10% mag omvatten van de begroting van het jaar, volgend op het jaar waarop de rekening betrekking heeft (exclusief lasten Jeugdhulp). De omvang van de algemene reserve per 31 december 2019 is niet hoger dan de vastgestelde maximale omvang.

Berekening omvang en maximale omvang algemene reserve		
	2019	2018
	<i>in €</i>	
Saldo algemene reserve bij afsluiting van het voorgaand boekjaar	172.970	56.436
Onttrekking ten behoeve van exploitatie, overheveling uit voorgaand jaar	-69.705	-35.487
Nog te bestemmen resultaat	544.097	236.342
Omvang algemene reserve na toevoeging te bestemmen resultaat	647.362	257.291
Reeds in boekjaar besloten overheveling van budget	-	69.705
Omvang algemene reserve	647.362	326.996
Voorgestelde overheveling	544.097	154.026
Omvang algemene reserve na voorstel	103.265	172.970
Maximale omvang van de algemene reserve mag 10% zijn van de begroting van volgend jaar (exclusief lasten jeugdhulp)	276.083	257.450
Overschrijding van de maximale omvang na voorstel overheveling	n.v.t.	n.v.t.

7.3.2 Voorstel resultaatbestemming

Het totale resultaat 2019 bedraagt € 1.667.462 negatief, bestaande uit een positief resultaat op de werkagenda van € 469.097 en een negatief resultaat op Jeugdhulp van € 2.136.559.

Aan het algemeen bestuur wordt voorgesteld het te bestemmen resultaat werkagenda ad € 469.097 toe te voegen aan de algemene reserve ten behoeve van de begroting 2020.

Aan het algemeen bestuur wordt voorgesteld van het negatieve resultaat Jeugdhulp ad € 2.136.559 een bedrag van € 75.000 toe te voegen aan de algemene reserve ten behoeve van de begroting 2020 voor de afronding van de verdere professionalisering van de backoffice en de ketensamenwerking. Het resterende tekort van € 2.211.559 zal in het jaar 2020 door de deelnemende gemeenten worden aangezuiverd.

Overhevelingsvoorstel

Het AB besluit ten behoeve van de dekking van de kosten die ermee gepaard gaan, voor:

1. Kostprijsonderzoek voorliggend veld Wmo, € 15.000
2. Governance en communicatie Integrale Gebiedsopgave LDD incl. schil, € 21.750
3. Geormerkte gelden Stuurgroep Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen, € 23.728
4. Activiteiten regionale programmeringsafspraken, € 25.000
5. Uitwerken natuurbod, restbudget, € 26.702
6. REKS, doorlopende uitvoering project, restbudget, € 112.798
7. Werkbudget energieneutraal voor gezamenlijke subsidieaanvraag, € 25.000
8. Ontwikkelen aanpak verduurzaming woningvoorraad, € 25.000
9. Vervolgonderzoek verblijfsaccommodaties, € 15.000
10. Uitvoering communicatiestrategie, restbudget, € 19.422
11. Hart van Brabant Award, € 1.500
12. Ontwikkeltraject Governance Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant, € 90.000
13. Interim programmadirecteur, restant resultaat, € 68.197
14. Uitvoeringskosten professionalisering backoffice, € 75.000

via de algemene reserve toe te voegen aan de begroting 2020.

Ad 1.) Kostprijsonderzoek voorliggend veld Wmo

Het kostprijsonderzoek naar het voorliggend veld Wmo heeft in 2019 vertraging opgelopen. Voor de verdere uitvoering in 2020 zijn de middelen uit 2019 nodig.

Ad 2.) Governance en communicatie Integrale Gebiedsopgave LDD incl. schil

In verband met samenhang met Van Gogh National Park hebben de onderdelen Governance en communicatie van deze integrale gebiedsopgave vertraging opgelopen. Voor de uitvoering hiervan in 2020 zijn de middelen uit 2019 nodig.

Ad 3.) Stuurgroep Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen

De bijdragen vanuit de gemeenten aan deze stuurgroep betreffen geormerkte gelden en moeten in 2020 ter beschikking staan aan de stuurgroep.

Ad 4.) Activiteiten regionale programmeringsafspraken

De werkzaamheden voor het opstellen van een nieuw perspectief op wonen en bouwen en activiteiten in het kader van de regionale programmeringsafspraken zijn doorgeschoven naar 2020. Voor de uitvoering hiervan zijn de middelen uit 2019 nodig.

Ad 5.) Uitwerken natuurbod

Eind 2019 is opdracht verstrekt voor het uitwerken van het natuurbod regio. Voor de uitvoering in 2020 zijn de middelen uit 2019 benodigd.

Ad 6.) Regionale Energie en Klimaat Strategie

Het project REKS loopt door naar volgende jaren. In het najaar 2019 zijn opdrachten verstrekt waarvan uitvoering in 2020 plaatsvindt, maar waarvoor in 2019 de geormerkte rijksmiddelen al zijn verkregen. De verkregen middelen moeten in de volgende jaren beschikbaar blijven.

Ad 7.) Werkbudget energieneutraal

In 2020 wordt een gezamenlijke subsidieaanvraag opgesteld. De middelen uit het werkbudget 2019 zijn hiervoor nodig.

Ad 8.) Ontwikkelen aanpak verduurzaming woningvoorraad

In 2020 wordt een aanpak verduurzaming gebouwde omgeving opgesteld. Hiervoor zijn de middelen uit 2019 benodigd.

Ad 9.) Vervolgonderzoek verblijfsaccommodaties

In aansluiting op het onderzoek verblijfsaccommodaties wordt een vervolgonderzoek opgestart. Voor de uitvoering hiervan zijn de middelen uit 2019 benodigd.

Ad 10.) Uitvoering communicatiestrategie

De werkzaamheden in het kader van de huisstijl en het aanpassen van de website hebben, in verband met prioritering van de strategische meerjarenagenda 2020 – 2023, vertraging opgelopen. Voor de verder uitvoering in 2020 zijn de middelen uit 2019 nodig.

Ad 11.) Hart van Brabant Award

In 2020 wordt naar verwachting de Hart van Brabant Award uitgereikt. In de begroting is hiervoor geen budget beschikbaar. Vanuit het resultaat 2019 worden hiervoor middelen beschikbaar gesteld.

Ad 12.) Ontwikkeltraject Governance Gemeenschappelijke Regeling

In 2019 is besloten tot uitvoering van een ontwikkeltraject inzake de governance van de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant. In de begroting 2020 is hiermee geen rekening gehouden. Het te bestemmen bedrag is gebaseerd op de offerte voor het onderzoek en een inschatting voor bijkomende kosten voor bijeenkomsten en communicatie.

Ad 13.) Interim programmadirecteur

Met ingang van begin februari 2020 wordt een ad interim programmadirecteur ingehuurd ter vervanging van de vertrekkende programmadirecteur. In de begroting 2020 is geen rekening gehouden met de extra kosten die dit met zich meebrengt. Het te bestemmen bedrag betreft het restant resultaat na overige overhevelingen.

Ad 14.) Uitvoeringskosten professionalisering backoffice

In 2018 is gestart met de verdere professionalisering van de backoffice Jeugdhulp en een efficiëntere inrichting van de keten, waardoor de samenwerking verder wordt geoptimaliseerd. Voor de afronding die in 2020 plaats gaat vinden is inzet van diverse softwareleveranciers noodzakelijk. Hiervoor zijn de middelen uit 2019 benodigd.

7.3.3 Taakvelden Regio Hart van Brabant

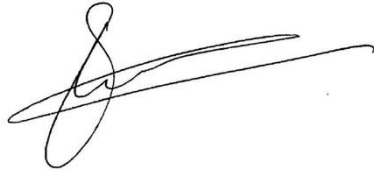
Op grond van artikel 66 Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient de gemeenschappelijke regeling in de jaarrekening een verplichte bijlage taakvelden op te nemen. De realisatie van het totaaloverzicht van de baten en lasten per taakveld is integraal en omvat dezelfde totaalbedragen als de begroting onderscheidenlijk de jaarstukken. Voor het overzicht met de gerealiseerde baten en lasten worden hetzelfde verdelingsprincipe en dezelfde indeling gebruikt als voor het overzicht met de ramingen.

Taakvelden 2019			
	Baten	Lasten	Saldo
<i>in €</i>			
0.1 Bestuur	2.892.000	1.879.000	1.013.000
0.10 Mutaties reserves	1.944.000	6.442.000	-4.498.000
0.4 Ondersteuning organisatie	0	767.000	-767.000
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	116.607.000	103.753.000	12.854.000
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	10.269.000	-10.269.000
Resultaat van de rekening van baten en lasten	121.443.000	123.110.000	-1.667.000

8. Vaststellingsbesluit

Vastgesteld door het algemeen bestuur van Regio Hart van Brabant

Tilburg, 10 juli 2020

Th.L.N. Weterings

Voorzitter Regio Hart van Brabant

Miriam Oosterwijk

Programmadirecteur a.i. Regio Hart van Brabant